

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Predsednik Hacha

56 dni je preteklo, odkar je dr. Edvard Beneš pod bremenom dogodkov, ki so navalili na Češko-slovaško, odločil mesto predsednika in se umaknil v zatišje hišice svojega nečaka v londonskem predmestju. Medtem pa je češkoslovaška država prestala veliko gorja. Izgubila je eno tretjino svojega ozemlja in eno tretjino svojega prebivalstva. Izgubila je velika naravna bogastva, ki so bila temelj njenega blagostanja. Zastalo je vse gospodarsko pridobitno življenje, ker je bilo razdejano vse trgovsko in prometno omrežje. Čehi in Slovaki so prehodili pot hude notranje potrošnje in trpko okusili občutje razočaranja. Preuredili so si notranjost novega doma, iz centralistične države so napravili zvezno državo ter načelo nadvlade enega dela nad drugim nadomestili z enakovrednim in enakopostovanim tvornim sožitjem enakopravnih samostojnih narodov. Pretresli so svoje življenjske sile ter jih pomerili na nove zunanji politične razmere. Manjkal jim je samo še vrhovni državni poglavar, simbol nove državne skupnosti in novega skupnega hotenja po življenju in napredku.

Razne osebnosti so stopile v ospredje. Govorili so, da mora biti bodoči državni poglavar gospodarski človek, češ da se bo nova češkoslovaška država uveljavljala predvsem kot gospodarska edinica. Ti načrti so propadli. Noben narod ni nikoli samo gospodarska edinica; po tako hudih preizkušnjah, kot jih je preživela Češko-slovaška, pa še manj. Oči so se potem obrnile za kakšnim političnim človekom, ki je dobro zapisan pri močnejših sosedih, ki so v zadnjih tednih odločali o usodi države. Tudi teh osebnosti ni manjkalo, toda prošlost ni pozabljena, saj so preveč izrazito politične osebnosti, ki jih je država imela na čelu, veaj delno povzročile ponižanje, ki ga je pretrpela. Sicer pa je bilo nujno najti moža, ki ga enako radi sprejmejo tudi Slovaki in Ukrajinci. Tukaj je bila izbira že bolj omejena. Končno so oči vseh obstale na osebnosti, ki je v prejšnji državi uživala najvišje zaupanje, ki pa drugače ni nikdar stopila pred žaromete javnega oboževanja. Bil je to dr. Emil Hacha, najvišji sodnik v državi, torej osebnost z izrazito pravnim profilom, brez strankarsko političnih zarezov in brez zunanji političnih odtenkov. Češki narodnjak, ki mu je domovina poverila nalogo, da kot predsednik najvišjega državnega upravnega sodišča nepristransko deli pravico in samo pravico, kot jo odmerjajo državni zakoni, ki jih je po demokratičnem postopku odobrilo ljudstvo.

Ni čudno, da je ta izbira takoj naletela na splošno odobravanje. Od politikov na čelu države je imela češkoslovaška država dovolj. Gospodarski možje se bodo lahko uveljavili na drugih mestih. Na vrhu države pa naj bo kot simbol skupnosti in varuh reda mož, ki je bil dolga leta delivec pravice na najvišjem sodnem mestu v državi, kajti češki in slovaški narod sta danes predvsem želja pravice, pravice na zunaj, pravice na znotraj, želja eta vladanja, ki ga ne kalijo nobene še tako spretno spletke, ki čestokrat dejansko etanje prikrivajo, vladanja, ki je pravično, torej resnično, brez vsakega prikrivanja in zavijanja. Dr. Emil Hacha je bil že pod nekdanjo Avstrijo odlični pravnik, ki je slovel kot poznavalec javnega prava. Desetletja je vodilo sodeloval pri znanstveno-pravni reviji »Sbornik ved pravnikov a etatnih«, napisal vodilna znanstvena dela o češkoslovaškem javnem pravu. Dr. Hacha je pravnik, ki razodeva obsežno in precizno znanje svoje stroke in ki zna svoje znanje tudi jasno podajati. Akor krasno 6tivo za pravniko so številne strokovne razprave, ki jih je napisal v znameniti enciklopediji češkoslovaškega javnega prava, ki je do sedaj pod njegovim osebnim vodstvom izšla v štirih velikih zvezkih. Dr. Emil Hacha je bil do sedaj pravnik in samo pravnik, ki je znal oboje gojiti, pravznanstvo in praktično pravosodje, ter spravit oboje v skladno celoto. Čehi, Slovaki in Ukrajinci so bili edini, kakor hitro se je pojavilo ime tega politično popolnoma neobremenjenega znanstvenika, da naj prevzame vodstvo nove države Čehov, Slovakov in Ukrajincev ter jo pomaga organizirati kot pravno državo, ki je edino jamstvo za njeno trajanje.

Kako lepo je novega predsednika češkoslovaške države, ko mu je sporočil enoglasno izvolitev, pozdravil predsednik narodnega predstavništva Malypetr in nanj naslovil sledeče zgodovinsko pomembne besede: »Z redko enoglasnostjo vas je narodno predstavništvo izbralo za predsednika države. To se je zgodilo po dogodkih, ki na nje nikdar ne bomo pozabili, in ki bodo za one, ki za nami pridejo, evarilen dokaz za dejstvo, da se življenje nobenega naroda ne sme razvijati iz slučajnostno ugodnih okoliščin, ampak iz pravičnega spoznanja in vrednotenja narodovega pomena in dosegljivih možnosti. To velja za notranje življenje narodov kakor tudi za njihovo sožitje med seboj.« Malypetr je s temi besedami v rahlih, a zelo prozornih besedah podčrtal zmotna načela, ki so bila gibalna dosedanjih vodij češkoslovaške države, ki se jih bo novi predsednik kot izklesan pravnik, ki se ne spušta na polje nobene politične romantike, ektrbno ogibal in tako postal tvorna osnova za nemoteno življenje nove države in treh narodov, ki so si jo kot domovino izbrali.

Češko-slovaško-ukrajinski državi, ki je dobila tako odličnega vrhovnega poglavarja, k njeni izbiri iskreno čestitamo. Čehi in Slovaki so pokazali, da v hudih dneh, ki so jih prestali, niso izgubili živcev, niti svojega zdravega ustvarjalnega narodnega genija, ker so si dali predsednika, do katerega bodo imeli vsi nedeljeno spoštovanje in nedeljeno zaupanje, da bo iznad treh zveznih narodov in iznad strankarsko političnih trenj, čuvajoč vse, kar je zakon dal, brez političnih predsodkov

Prva pot predsednika Hache — v stolnico Sv. Vita

Kardinal Kaspar mu je podelil poseben papežev blagoslov

Praga, 2. dec. TG. Dr. Emil Hacha je zafel svojo težko službo kot predsednik republike s tem, da je takoj po izvolitvi in po prisegi odšel v stolnico svetega Vita na Hradčanih, kjer ga je sprejel in pozdravil kardinal Kaspar. Predsednika Hacha so spremljali na tej poti najvišji predstavniki države, kardinal Kaspar pa je bil obdan od najvišjih cerkvenih dostojanstvenikov. Kardinal Kaspar je v svojem nagovoru podčrtal, da je novi predsednik svoj prvi obisk napravil Cerkvi, da tamkaj Boga prosi za pomoč in razsvetljenje. Kardinal je predsedniku tudi sporočil, da mu je papež Pij XI. brzojavno naročil, naj novemu predsedniku republike v njegovem imenu podeli papežev blagoslov. Potem je kardinal Kaspar bral sv. mašo, ki ji je predsednik Hacha prisostvoval s vsem svojim spremstvom. Okrog katedrale se je nabralo ogromno ljudstva, ki so novega predsednika viharo pozdravljali. Predsednikov obisk v stolnici svetega Vita je po vsej Pragi in po vseh državah napravil najgloblji vtis.

Dr. Emil Hacha je bil izvoljen za predsednika republike z 272 glasovi od 311 glasovalcev. Bilo je torej 39 belih listkov, komunističnih in enmiških. Slovaki so z 58 glasovi glasovali za Hacho. Te volitve predsednika republike so bile šiste od obstoja države, izvoljen pa je tretji predsednik.

Prvi predsednik Masaryk je bil izvoljen l. 1918 soglasno s ploskanjem. Tedaj je bilo 221 glasovalcev. Nadaljne volitve so bile v smislu ustave nove države. Masaryk je bil izvoljen še trikrat za predsednika republike: l. 1920 z 284 glasovi od 411 glasovalcev, l. 1927 z 274 od 434 glasovalcev in l. 1934 z 327 glasovi od 418 glasovalcev. Po Masarykovem odstopu v decembru 1935 je bil izvoljen za predsednika dr. Beneš, ki je zbral 340 glasov od 440 glasovalcev. Nemei so tedaj oddali prazne listke, komunisti pa so glasovali s 24 glasovi za svojega kandidata Nemeca.

Nova vlada

Praga, 2. decembra. AA. Havas: Nova češko-slovaška vlada je sestavljena takole:

Osrednja državna vlada

Predsednik vlade Rudolf Beran; podpredsednik vlade in minister za Slovaško je Karol Sidor; zunanji minister Chvalkovsky; minister za narodno obrambo general Sirovy; finančni minister Kalfus; minister brez portfelja Vaverka.

Češko-moravska vlada

Predsednik vlade Rudolf Beran; notranji minister Fišer; finančni minister Kalfus; prosvetni minister Karpa; pravosodni minister Jaroslav Krejčí; gradbeni minister Dominik Cipera; minister za zdravje Kluntar; minister za trgov. Sadek.

Slovaška vlada

Predsednik in notranji minister msgr. dr. Tiso; pravosodni minister Miloš Vančo; prometni minister Duřanskí; min. za industrijo Pavel Teplanskí; prosvetni minister Matuš Čermak.

Karpatsko-ukrajinska vlada

Predsednik vlade in prosvetni ter kmetijski minister msgr. Vološin; ostala ministrstva pa je prevzel Revay.

V novi vladi ni nikjer več nobenega zastopnika Beneševga okolja.

Rudolf Beran

Novi predsednik češkoslovaške vlade Rudolf Beran se je rodil 28. februarja 1888 na Južnem Češkem kot sin kmeta. Obiskoval je najprej kmetijsko šolo, nato pa v Pragi pravne in politične študije. Po vojni je bil že član prvega parlamenta, nato pa je bil stalno izvoljen kot kandidat republikanske agrarne stranke. Leta 1935 je bil Beran izvoljen za predsednika te stranke na mesto, ki ga je toliko let zavzemal Svehla.

Po zlomu marksistične stavke v Franciji

Pariz, 2. decembra. dl. Po vsej Franciji vlada veliko zadoščanje, da se je marksistični poskus, s štrajkom terorizirati javno življenje, ponesrečil. Protimarksistični listi pišejo o popolnem neuspehu 24-urnega generalnega štrajka in govore o zmagi narodne Francije, o zmagi pameti in Daladiera in o porazu Leona Bluma. Vsi hvalijo odločnost ministrskega predsednika.

Nasprotno pa piše Blumov »Populaire«, da si je Daladier nakopal veliko odgovornost in da ga bo njegova zmaga nad delavskim razredom še dražje.

in brez zakonitih političnih računov, zares postal simbol skupne državnosti in gonilna sila k novim zmagam.

Novega predsednika češko-slovaško-ukrajinske republike odkritočrno pozdravljamo kot vladarja bratske slovaške države in ee ne moremo premagati, da ne bi s hvaležnostjo podčrtali, da je predsednik dr. Emil Hacha svoj prvi brzojavni pozdrav poslal našemu mlademu kralju in našemu knezu namestniku, ter s tem zopet naglasil naravne zveze, ki vežejo prerajeno češko-slovaško-ukrajinsko zvezno republiko z našo jugoslovansko državo.

Chwalkowsky v Berlin

Praga, 2. decembra. AA. Havas: Uradni krogi zanikujejo vesti o jutrišnjem obisku zunanjega ministra Chwalkovskega v Berlinu, ampak pravijo, da točen dan obiska Chwalkovskega v Berlinu še ni določen.

Slovaki zahtevajo diplomatska zastopstva

Praga, 2. decembra. AA. Havas: Slovaška vlada je od osrednje vlade zahtevala, naj se postavi v češkoslovaška poslanstva v tuji, tudi Slovaki, zlasti v državah, kjer v večjem številu žive slovaški izseljenci. Te države so Belgija, Nemčija in

Francija. Slovaška vlada zahteva, da naj bo imenovan dr. Hledko, ki je na čelu slovaške delegacije iz Amerike prinesel v Češko-slovaško listino pitsburškega sporazuma, imenovan za konzula ali pa češkoslovaškega poslanika v Združenih državah.

Izdajalec Brody

Bratislava, 2. decembra. AA. DNB: »Slovenski Denik« piše, da so med preiskavo v stanovanju bivšega predsednika karpatske ukrajinske vlade Brodyja, ki je zdaj zaprt zaradi vke izdaje, našli 600.000 pengov. Prav tako so našli tudi spise o tem, kako je neka tuja država Brodyju nasvetovala plebiscit v Podkarpatski ukrajini.

Vzkliki: Tunis - Nica - Korsika! v italijanskem parlamentu

Grof Ciano o »naravnih težnjah italijanskega naroda«

Rim, 2. dec. TG. V sredo, dne 30. novembra je imel italijanski zunanji minister grof Ciano pred parlamentom zelo dolg zunanje-politični govor, v katerem se je v vseh podrobnostih pečal s češkoslovaško krizo. Grof Ciano je povedal mnogo stvari, ki javnosti niso bile znane. Velikanska presenečenje na primer je vzbudilo priznanje grofa Ciana, da je Italija na koncu septembra mobilizirala svojo suhozemsko, pomorsko in zračno oboroženo silo, ker je bila prepričana, da je vojna neizogibna. Tega javnost do danes ni vedela. Italija pa zasluži vse obudovanje, da je mogla mobilizacijo izvesti tako, da so le redki vedeli, da je v teku. V vseh podrobnostih je razlagal posredovalno vlogo Italije v tej krizi in očital bivši češkoslovaški vladi, da Italije ni poslušala, ko je bil še čas za to. Govoril je o monakovski konferenci, o konferenci na Dunaju, ko so določevali madžarsko-slovaško mejo ter glede Karpatske Ukrajine dejal, da so lažnje vse vesti, ki so trdile, da je med Italijo in Nemčijo nesoglasje glede Karpatske Ukrajine, da Italija podpira Madžare, a da Nemčija temu ugovarja. Grof Ciano je menil, da je samo po sebi razumljivo, da Italija ni mogla kaj takšnega zahtevati, ker vendar ne gre, da bi 20 dni po konferenci, ki je meje začrtala, iste velesile zopet dovoljevale spremembe. Usoda Karpatske Ukrajine je torej za enkrat zavarovana.

Grof Ciano je govoril tudi o sporazumu med Italijo in Anglijo, ki ga je pozdravil, ker predstavlja priznanje popolne enakopravnosti med italijanskim in angleškim imperijem. Italija od sodelovanja z Anglijo veliko pričakuje.

Ko je grof Ciano v zaključku svojega govora omenil še »naravne težnje italijanskega naroda«, je v zbornici nastalo veliko valovanje in od vseh strani so se slišali vzkliki: »Tunizija, Korsika, Džibuti!« (Tunizija je francoska kolonija v severni Afriki in meji na italijansko Libijo, Korsika je velik francoski otok južno od Nice, Džibuti pa je francosko ozemlje ob Rdečem morju, tam, kjer prihaja do morja italijanska železnica iz Addis Abebe v Abesiniji). Vzklikanje je trajalo dolgo časa in se celo stopnjevalo. V zbornici se je nahajal v diplomatski loži tudi francoski poslanik François Poncet, ki mu je moralo biti kaj tesno pri srcu in ki je sprevlel, kako težavno so naloge, ki ga čakajo, ako hoče doseči svoj cilj, namreč zblizanje med Italijo in Francijo.

Vse italijanski tisk danes ponavlja Cianov govor in se dolgo zadržuje tudi pri vzklikih po Tuniziji, Džibutiju in Koreiki, ki so spremljevali ministrske besede o »naravnih težnjah italijanskega naroda«. Nekateri listi navajajo, da so padli tudi še drugi vzkliki, kot: Nica, Nica ter Savoja. Savoja! (To sta francoski pokrajini ob italijanski meji). »Stampa« pravi, da je bilo vzklikanje tako močno, da je imel predsednik izredno veliko truda,

da je z zvonenjem vzpostavil zopet tišino, tako, da je Ciano mogel svoj govor končati. Italija ne sme žrtvovati miru, za katerim stremi, naravna teženja italijanskega naroda«. Poluradno glasilo Mussolinija »Popolo d'Italia«, pa označuje Cianov govor in ozračje, v katerem je bil govorjen, kot začetno poglavje nove velike zgodovine.

Novi državni minister Farinacci piše v »Regime Fascista«, da je sicer res, da je predsednik parlamenta takoj poklical k redu preglasne poslane, toda na drugi strani pa je tudi res, da predsednikov zvon ne bo več mogel zadrževati izbruh narodne volje. Klic, ki smo ga slišali, moramo sprejeti kot izbruh nacionalnega čuvstva: njia ljudi, ki danes predstavljajo veliki italijanski narod.

V Parizu ogorčenje

Pariz, 2. decembra. b. Zanimanje za notranje politične dogodke je popolnoma izginilo v senci novega in za pomiritev Evrope neželjenega francosko-italijanskega spora. Francoski politični krogi so zelo razburjeni zaradi rimskih demonstracij proti Franciji. Senzacija, ki so jo ti dogodki povzročili v Parizu, prihajajo do izraza tudi v tem, da je na seji pariškega mestnega sveta, ki se je drugič vedno izogibal vsaki zunanje-politični manifestaciji, je predsednik izrazil svoje obžalovanje do teh dogodkov, ki nikakor ne morejo vplivati na dobre odnose med Italijo in Francijo. Tudi jutranji razgovori med Bonnetom in novim italijanskim poslanikom v Parizu so bili posvečeni protifrancoskim demonstracijam v italijanski zbornici. Razlago za italijanske demonstracije vidijo v francoskih političnih krogih v tem, da italijansko-francosko-angleška pogajanja glede priznanja pravice vojskujote se stranke generalu Francu niso privedla do uspeha. Prav tako je tudi francosko-nemška izjava povzročila v Rimu precejšnje vznemirjenje.

Jutranji francoski tisk je z razliko včerajšnjega zavzel zelo energično stališče proti italijanskim demonstracijam in to toliko bolj, ker so vzkliki po rimskih ulicah imeli globok odmev tudi v italijanskem tisku. Listi poudarjajo, da vsa francoska javnost soglasno odklanja takšne aspiracije Italije. Francoska vlada bo v Rimu izrekla tudi svoje veliko iznenadenje zaradi takšnega postopanja. Zelo oster je de Kirilis v »Epoque«, ki trdi, da je položaj Francije in Anglije v Sredozemskem morju ogrožen. Pred dvema meseci Nemčiji niso rekli »ne!«, v sedanjih okoliščinah pa bo to nujno potrebno. Istočasno bo treba tudi Italiji odgovoriti z odločnim »ne!«. Ob času, ko se med Nemčijo in Francijo sklepa prijateljska pogodba, se v Italiji čujejo vzkliki: Tunis, Korsika, Nica! Vse to pred francoskim veleposlanikom. Ta politika je zelo čudna. Ali ne bi bilo sedaj najbolj pravilno zbrati vse miroljubne države v obrambno zvezo, ki bo sposobna, da se upre italijanski in nemški hegemoniji. Vsak otrok, ki je dovršil 7 let, bi na to moral misliti, Daladier, Bonnet in večina francoskih nacionalistov pa mislijo obratno. Tako končuje de Kirilis svoje poročilo v »Epoque«.

Ribbentrop v Pariz

Pariz, 2. decembra. AA. (Havas.) V torek 6. t. m. bo prispel v Pariz nemški zunanji minister v. Ribbentrop, da bo podpisal francosko-nemško deklaracijo o nenapadanju. Svečan podpis se bo izvršil še istega dne popoldne. Ribbentrop bo popoln gost francoskega predsednika vlade Daladiera, zvečer pa bo priredil gostu na čast večerjo minister Bonnet. V sredo pa bo v čast v. Ribbentropa svečano kosilo v nemškem poslanstvu. Ribbentrop se bo vrnil v Nemčijo v četrtek.

Budimpešta, 2. dec. AA. MTI. Policija je objavila uradno, da je prišlo v četrtek zvečer do manifestacij. Razbitih je bilo več izložb po trgovinah. Policija je razpildila manifestante in zaprla 310 oseb.

Dunajska vremenska napoved: Brez bistvenih izprememb.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno s padavinami.

Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo oblačno vreme v vsej državi. Tu pa tam bo dež, zlasti pa na severni palovici, kjer se bo tudi ohladilo.

Glasi JNS pljuje na slovenski narod in jezik

Kaj poreko na to dr. Kramer in njegovi zavezniki z Mačkove liste

Dvajsetletnica jugoslovanske države je ljubljansko »Jutro«, glasilo dr. Kramerja in njegovih idej, proslavilo na ta način, da je napisalo debelo podrtan uvodnik, v katerem na nezasiščen način sramoti vse svetlinje slovenskega naroda.

V tem članku od 1. decembra 1938 beremo črno na belu, da je skrb za samobitnost in samoniklost slovenskega naroda proti jugoslovanstvu, da vsi, ki se prizadevajo za slovenski jezik in omiko, hočejo posekati korenine, po katerih so nam pri teke energije v boju zoper naše nasprotnike in da ljubzen do slovenskega ne sodi več v današnje razgibano dobo. »Jutro« tega še ni dovolj, marveč se je spravilo na največjega slovenskega človeka, na Preserna ter trdi, da ni imel prav on, ampak Stanko Vraz, ki je hotel, da naj slovenski narod, jezik in kultura izgine in se pretopi v neko ilirščino, kakor je to program »Jutrac« in njegovega direktorja dr. Kramerja. Presernovo stališče označuje glavno glasilo JNS kot malenkostni in zagrizeno sektantstvo, tiste pa, ki mu sledijo, to je ogromno večino slovenskega naroda, žigosajo kot separatiste ter jih dolži, da niso samo proti jugoslovanstvu in jugoslovanski državi, marveč tudi proti slovanstvu sploh! Vse članke in izjave, s katerimi se naš narod izpoveduje k samemu sebi, k svoji biti in omiki ter k svoji slovenski duševnosti, označuje dr. Kramerjevo glasilo kot krpe papirja z zmešanimi besedilom in se iz slovenstva krvavo norčuje, češ samo v Sloveniji se najdejo taki malenkostni, pikolovski, zagrizeni in zaostali ljudje, ki trdijo, da so Slovenci v Evropi edini »samobitni in samonikli narod...« Celó borba vseh naših znanstvenikov in umetniških tvorcev, da bi se slovenski jezik popolnoma očistil in dogladil do vrhunske dovršenosti, da bi vseskozi ustrežal duhu našega naroda, je »Jutro« smešno, in vse naše kulturne delavce, med katerimi so tudi ljudje njegovega svetovnega nazora, sramoti zato kot »samobitne čistunce«. »Jutro« pa v tem članku po dolgem času hinavskega taktičnega skrivanja zopet naravnost zagovarja jugoslovanstvo in našega jezika ter se zavzema celó za to, da bi sprejeli cirilška pismena ter očita vsem Slovincem, ki ne stojijo na tem stališču ter branijo svoje največje narodne svetlinje, da so izdajalci, ki so zavrgli obvezne izjave, s katerimi da so Slovenci sprejeli jugoslovanstvo v »Jutrovem« smislu ali »najboljše uedinjenje«, kakor temu Kramerjevo glasilo pravi. Sklep tega »Jutrovega« članka ob 20-letnem jubileju naše države, ki so ga prav Slovenci praznovali z največjim sijajem, je tale, da pomeni slovenstvo vihravo verolomstvo, kar z drugimi besedami ne pomeni nič drugega kakor izdajstvo nad jugoslovansko idejo in državo.

To so samo najzastadnejše cvetke iz šopka, ki ga je glasilo bivše jugoslovanske diktature in ogledalo, iz katerega odseva dr. Kramerjev nacionalni in državopolitični organ, »Jutro«, pomolilo vsem Slovincem pod nos na dan proslave 20-letnice Jugoslavije. Kramerjevci, ki te dni lovijo skupaj glasove dr. Lončarjeve skupine, oziroma Mačkovec in »disidentov« bivše SLŠ, ki se imajo za najbolj prave in pristne ter posledne Slovence, niso mogli skriti svojih znanih antislovenskih čustev, da ne bi jim dali ob tej priliki najodkriterega duška. In tako se je zgodilo, da so oni, ki so se v Sloveniji zvezali z JNS na skupno opozicijsko listo, dobili 1. decembra 1938 v dr. Kramerjevem glasilu tako laskavo oceno in priimek, kakor so »malenkostni pikolovci«, »zagrizeni sektantci«, »separatisti«, »vihravi verolomci« in »samobitni čistunci«.

Sicer pa so gospodje, ki hvalevredno zagovarjajo v »Sloveniji« in drugod slovenstvo kot samostojen narodni in kulturni faktor v jugoslovanski državni skupnosti in narodni vzajemnosti, »Jutrove« članke sami prebrali. Kar smo tu iz njega zabeležili mi, je samo smetana na »Jutrovci« protislovenski unitaristični široki. Mi smo povedali še veliko premalo in strupenosti tega protislovenskega izbruha dr. Kramerjevega glasila niti prav in do-

cela ter popolnoma odgovarjajoče posneti ne moremo — samo to bodi še pripomnjeno, da je »Jutro« bilo še tako neokusno, da je ta za ves slovenski narod žaljivi članek okrasilo s sliko pokojnega velikega kralja. Tudi šifra pod člankom »Jutrac« ne opravičuje, ker ga je dalo vsem svojim člankom k dvajsetletnici države na čelo in ga še podčrtalo kot »lajtmotive« svojih jubilejnih strani.

Naše vprašanje je zdaj: Kaj poreko na to tisti slovenski intelektualci, ki so v sedanjih volivni borbi sklenili kompromis z bivšim jugoslovanskim diktatorjem Živkovičem in njega drugom dr. Kramerjem, ki je bil prav za prav duša Živkovičeve diktature in, kakor dokazuje »Jutro« jubilejni članek za 1. december, tudi danes neizpremenjeno zagrizeno zastopa program protislovenskega in protihrvatskega integralizma? Kako morejo stopiti pred slovenske volivce z zahtevo, da naj dajo svoj glas za listo, na kateri kandidira tudi dr. Kramer, čigar glasilo je tik pred volitvami naravnost pljunilo na vse svetlinje slovenskega naroda? In kdo, ki mu je količkaj mar slovenskega jezika in omike

Blamaža Kramerjevcev z volivno oddajno postajo

Ljubljana, 2. decembra.

Naši slovenski jnsarji so se v zadnjih dneh volivnega gibanja odločili za izreden način volivne borbe. V svojih listih so tako rekoč umolkili, opustili so uma svetle meče, umaknili so se v svasce in se v zadnjih dneh začeli javljati svojim največjim s sredstvi etra, herzov in kilociklov. Ker jih v tesni obliki, to je po številu pristašev in somišljenikov vsak dan bolj zmanjkuje, so postali breztelesni. Borili so se začeli za oblast v zračnih valovih, in ker so priznani najbolj nacionalistični, so se Ljubljančanom in ostalim »posvečencem« te zračne zarote javljali v blaženi nemščini, in sicer »Achtung, achtung, hier spricht deutscher Kurzwellensender Klagenfurt D. 4 F. A. Welle 48,5 meter«, takoj nato pa se je skozi ta izposojeni nemški zvočnik začel razlivali ves tisti žolč, ki se v naših jnsarjih nabira v smeri večji meri, čimbolj se bliža zanje tako usodni dan volitev. Nič ni pomagala breztelesnost sredstva, to je kratkovalovne radijske postaje, ki so jo naši jnsarji pod nemško firmo in jo poslali celo v Celovec; žolč se je razlival svedeča najbolj proti naši vladi, proti njenemu predsedniku dr. Milanu Stojadinoviću in dr. Korošcu, zabeljeno še z lažmi, kakor so pri njih v navadi in to v taki obliki, da bo to laž lahko tudi dele v vsej njeni breztelesnosti otipalo.

Toda laž ima kratke noge, in kakor smo iz tega primera lahko videli, se je celo izkazalo, da jo je v breztelesnosti še prej konec kot pa v navadni človeški obliki. Ta skrivnostna kramarska radijska kratkovalovna postaja je delovala zgolj samo dva dni in še ta dva dni ne v popolni obliki. Utihišlo je eno sredstvo laganja, ki si je nadelo eterično obliko, ostrilo je pa konec v zelo naravni človeški obliki. Ni bilo v »Klagenfurt«, ampak v naši Ljubljani in zastojni je bil ves mednarodni kodeks njenega naslova, kralji postaja je bila v čisto preprosti ljubljanski hiši, tam na Miklošičevi vosti št. 34, in sicer v »atlejšji« člani »uredništva ljubljanskega »Jutrac«, g. Cora Skodlarja. Za mikrofonom ni sedel nikak član »Klagenfurtske« Gestapo ali pa še celo kak drugi eterični »sam Bog nas varuj«, ampak čisto običajni Ljubljančan gosp. Marinčič, magistratni uradnik, ki je pa za opravljanje tega dela imel še ti dve kvalifikaciji: je podstarosta viškega Sokola ter pobornik JNS za viški okraj. Dovolj, da bi se lahko v zračnih valovih boril za jnsarsko oblast.

Toda zgodilo se je drugače. Našim jnsarjem, odkar so postali Mačkovi brambovi, niti naravna sredstva več ne morejo pomagati, da bi se lahko rešili tega, kar jih bo zadelo dne 11. decembra. Kot znani prijatelji »nadnaravnih« sredstev so se

ter naših narodnih pravi, bo toliko nezaveden, da bi 11. decembra glasoval za to, da pridejo dr. Kramer in njegova strupena protislovenska JNS v parlament s svojimi najbolj protislovensko orientiranimi voditelji? Pa tudi tiste, ki menijo, da s svojim opozicijskim stališčem zoper dr. Korošca, kateremu se ima slovenski narod zahvaliti za Akademijo znanosti in umetnosti, podpirajo dr. Mačkovo stališče in politiko, vprašamo: ali mar tako zakleto ilirsko stališče, kakor mu je dalo v svojem uvodnem članku 1. decembra izraza Kramerjevo »Jutro«, ni naperjeno prav tako proti hrvatsku kakor je naperjeno proti slovenstvu? Kako torej morejo sodelovati z največjimi nasprotniki slovenskega in hrvatskega naroda?

Mislimo, da odgovor vsakega dobrega in zavednega Slovence, naj ima tudi kakšno svoje posebno stališče v tej borbi, ne more biti drugačen, kakor da mu vest in prepričanje ne dopuščata, da bi oddal svoj glas za listo, na kateri je dr. Kramer, čigar glasilo imenuje vse pripadnike slovenske narodne kulture zmešance, zaostaleže in verolomce!

poslužili sredstev, ki so izven narave, pa jih je narava prav hitro kaznovala. Samo dva dni so se lahko oglašali, zatolila pa so jih že tako prozaična sredstva, kot pa je prozaična in realna v teh ozirih samo polcija. V sredo zvečer so policijski organi odkrili to postajo, za mikrofonom je zaenkrat ravno sedel samo še angel brezrazčaja, ki je napovedoval v nemškem jeziku. Postal je hitro pozemeljski, odpeljali so ga na polcijo, kjer je sedaj predmet preiskave, kakor je to navada med običajnimi zemljani. Polcija je odnesla s seboj le še tri kovčke te brezrazčne ropotije in se pri tem samo tega ni zavedala, da je odnesla s seboj vsaj še toliko žolča jnsarjev, ki so Bog ve v kakšnem trudem zgradili to postajo, nato pa so se v zadnjem trenutku baje rešili od njega tako, da so kot večje ali netopirji pobegnili iz tega brezrazčaja po zadnjih stopnicah.

Tako so se naši jnsarji zopet ovenčali z eno slavo več. Don Kihot je slaven, ker se je v brezrazčju boril z mlino na veter, Maček je slaven, ker se je v tej volivni borbi zvezal z Jevtičem, slovenski jnsarji pa so postali slavni zato, ker so s to volivno radijsko postajo pripravili sočen volivni golaz vsem Ljubljančanom že 10 dni pred volitvami.

Opozicija je v Srbiji vse izgubila

Belgrad, 2. dec. m. Tako v Belgradu kakor tudi v notranjosti države je bila volivna borba neprekinjena. Vse stranke so imele številne estanke in ehode. Po poročilih, ki prihajajo iz notranjosti države v Belgrad, je razpoloženo ljudstvo za kandidatno listo JRZ najboljša, ter da se akcije raznih ostankov opozicijskih skupin na terenu skoraj ne občutijo. V nekaterih krajih, kjer je opozicija še imela nekaj pristašev, se danes opozicijski kandidati niti pokazati ne upajo. Za opozicijo bodo zdaj v Srbiji glasovali samo tisti, ki

Na Mačkovi listi manjka samo še Puniša Račič

»Dom«, glasilo nekdanjega Radičevega ožjega sodelavca prof. Maistroviča, prinaša obširen članek o vseh treh kandidatih listah ter nato o Mačkovi kandidadni listi takole veli: »Vsi znani in preskušeni nasprotniki hrvatske politike sploh, zlasti pa še politike HSS, so danes na eni listi, ki je njen nosilec dr. Vladko Maček. Na tej listi manjka samo še enega človeka, da bi bila skladnost še bolj dražestna in žalitev hrvatskega naroda še večja; manjka namreč samo še Puniša Račič, ki je ubil hrvatskega vojdo in učitelja Stjepana Radiča ter hrvatskega poslanca Pavla Radiča in dr. Basarička. Puniša Račič je tokrat izostal samo zaradi tega, ker nima državljskih pravic, njegovim tovarišem, ki so danes zbrani na skupni listi z dr. Mačkom, pa se še ni posrečilo, da bi bili zanj izprosil pomilostitev.«

Nato članek naglašja, da ta skupna lista nima svojega skupnega programa. Pravi pa, da je vsem

Osebnosti

Belgrad, 2. dec. AA. V imenu Nj. Vel. kralja, z ukazom kr. namestnikov in na predlog finančnega ministra sta bila v tobaci tovarni v Ljubljani povišana v čin višjega finančnega inspektorja 5. skupine Anton Petrovič in Pavel Lintner, višja monopolna kontrolorja 6. skupine.

Belgrad, 2. decembra. m. Za inspektorja v kmetijskem ministrstvu 3. skup. 2. stop. je napredoval Alfonz Hribar, inspektor istega ministrstva v 4. skup. 1. stop.; na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani je napredoval v 6. skup. profesor Volislav Kranjc; v železniški službi so prestavljeni naslednji: Andrej Marincelj iz Delnice v Maribor kor. kol., Blaž Valant iz Maribora v Delnice, Vladimir Bosilović iz kurilnice v Zagrebu v Mursko Soboto, Rudolf Sodovski iz Maribora v kurilnico v Zagreb, Pavel Žetič iz Siska na Jesenice, Karel Kreuh iz mariborske kurilnice na postajo Sisak, Djuro Bradič iz Slav. Broda v Mursko Soboto, Ludovik Franković iz Rogatec v kurilnico v Slav. Brodu, Josip Polič iz kurilnice v Slav. Brodu na postajo Rogatec.

Naši železničarji zborujejo

Poverjenišvo Pragersko: Članski sestanek poverjenišva Kluba železničarjev J. R. Z. za Pragersko bo v soboto, dne 3. t. m. ob 19 zvečer v kelodvorski restavraciji na Pragerskem. Člani in prijatelji našega pokreta vljudo vabljani. Poročajo delegati upravnega odbora iz Ljubljane.

Poverjenišvo Novo mesto: V nedeljo, dne 4. decembra t. l. ob 19 zvečer b. v društvenem domu v Novem mestu članski sestanek članov poverjenišva železničarjev JRZ za Novo mesto. Sestanka se udeležijo delegati upravnega odbora iz Ljubljane. Člani naj se sestanka v čim večjem številu udeležijo.

Poverjenišvo Rogatec: Poverjenišvo Kluba železničarjev JRZ za Rogatec sklicuje za nedeljo, dne 4. decembra t. l. po vlaku št. 2113 članski sestanek v prostorih gostilne Brezinskih. Strokovno in politično poročilo podajo delegati upravnega odbora iz Ljubljane. Dolžnost članstva je, da se tega sestanka v kar največjem številu udeležijo.

Državni praznik v Belgradu

Zahvala kralja Petra

Belgrad, 2. dec. AA. Na dan narodnega praznika Zedinjenja 1. dec. je prejel Nj. Vel. kralj Peter II. številne berzobjavne čestitke, v katerih se izraža vdanost in rodiljubne želje. Po najvišjem namogu ima pisarna Nj. Vel. kralja čast izreči zahvalo vsem onim osebam in ustanovam, ki so poslate čestitke, kakor tudi vsem tistim, ki so se pri tej priliki vpisali v dvorske knjige. (Iz pisarne Nj. Vel. kralja št. 11.767-38.)

Belgrad, 2. decembra. m. Včerajšnji državni praznik je najslavesnejše slavila tudi naša prestolnica. Mesto je bilo že na predvečer razkošno razsvetljeno. Z vseh hiš so visele državne zastave. Povsod je vladalo praznično razpoloženje. Včeraj dopoldne je bila najprej zahvalna služba božja na dvoru, ki ji je prisostvoval Nj. Vel. kralj Pater, kr. namestnik Stanković in Perović in člani kraljeve hiše. Nato je bila zahvalna služba božja v pravoslavni saborni cerkvi, ki so ji prisostvovali kr. namestnik Stanković in Perović, predsednik vlade dr. Stojadinović, notranji minister dr. Korošec, prometni minister Spahio, vojni minister arm. general Nedič, diplomatski zbor in drugi odličniki.

V katoliški cerkvi Kristusa Kralja je imel zahvalno službo božjo prevzvišeni msgr. Ujčić ob številni asistenci. Prisostvoval ji je kot kr. zastopnik polkovnik Kokalj, vlado je zastopal pravosodni minister Simonović. Navzoč je bil tudi apostolski nuncij msgr. Hector Filice. Po zahvalnih službah božjih so vsa narodno-obrambna društva in kulturne organizacije priredile slavnostne akademije z izbranim programom. Nato je bil obhod po mestu, zvečer pa baklada.

Državni praznik so tudi v notranjosti države najslavesnejše praznovali.

Hitler bo nosil naočnike

Berlin, 2. decembra. TG. Po nasvetu očesnih zdravnikov se je državni kancelar Hitler odločil, da bo pri branju in pisanju odsejal nosil naočnike. Na njegovi mizi ležijo sedaj 3 pari očal. Znano je, da je Hitler proti koncu vojne na posledica zastrupitve od strupenih plinov skoraj izgubil vid. Nočno delo mu je zadnje čase vid zelo oslabilo. V Berlinu z veliko radovednostjo pričakujejo fotografskih posnetkov svojega voditelja v naočnikih.

Belgija prelomila z rdečo Španijo

Bruselj, 2. decembra. AA. (Havas.) Vlada je sklenila takoj odpoklicati iz Barcelone odpravnika poslov in belgijskega konzula. To je bilo sklenjeno takoj nato, ko je bilo objavljeno, da je španska republikanska vlada odpoklicala svoje diplomatsko zastopstvo v Belgiji.

Volivna smola mačkovec v Halozah

Vsi shodi so se razšli ob vzklikih slovenskemu voditelju dr. Korošcu

Na dan 27. novembra t. l. so imeli mačkovec napovedane volivne shode v štirih sosednjih občinah v Halozah: Sv. Andraž v Halozah, Sv. Vidu pri Ptuj, Podlehniku in Sv. Barbari v Halozah.

Pri Sv. Andražu je bil napovedan shod takoj po rani sv. maši v gostilni Pintarič. Na shod je čakal govornik dr. Segula, odvetnik iz Ptuja, ki si je zadovoljno mel roke in se zbrano pripravljaj na govor, ko je v prostornem gostilniškem lokalu videl nabito polno ljudi. Ko pa se je shod pričel, se je razlegel po gostilniškem lokalu močan vzklik: »Živel slovenski voditelj dr. Korošec!« Na vzklik je odgovorila vsa dvorana z enoglasnim in nepretrganim vzklikanjem dr. Korošcu. Govorniki niso mogli priti do besede in mačkovski shod se je razvil v eno samo manifestacijo za dr. Korošca.

Istočasno so imeli mačkovec shod pri Sv. Vidu v gostilni Hegediš. Tudi tukaj so se redki mačkovec poparjeni razšli, še preden so se poleg vzkliki slovenskemu voditelju dr. Korošcu.

Nekaj podobnega je bilo tudi na tretjem mačkovec volivnem shodu v Podlehniku v gostilni Maučič ob 10. dopoldne. Shod ni trajal niti 15 mi-

nut, pa so se ljudje razšli, ne da bi pokazali kako voljo, da bi se zanimali za mačkovski program, ker ga imajo za dovolj plitvega.

Niž boljše sreče niso imeli s svojima dvema shodoma pri Sv. Barbari v Halozah. Prvega so imeli ob 11. dopoldne pri Sv. Barbari, drugega pa ob treh dopoldne pri Boriskem mostu v gostilni namestnika Mačkovega kandidata in župana občine Sv. Barbara Debeljaka. Na prvem shodu govornik dr. Segula, advokat iz Ptuja, ni mogel odgovarjati na stavljen vprašanja naših pristašev ter je rekel, da besedo izroča predsedniku zborovanja in naj on govori, ako hoče. Vsi ti shodi so bili zaključeni z vzkliki slovenskemu voditelju dr. Ant. Korošcu. Drugega shoda pri Sv. Barbari v Borlu pri Debeljaku pa sploh ni bilo, ker je bilo tako malo udeležencev, da ga ni bilo vredno začenjati. Prišlo je namreč samo nekaj občinskih odbornikov in še nekaj nezavednih možkih v skupnem številu 14.

V tem se jasno izraža, da slovenske Haloze niso za mačkovec. Ljudstvo se zaveda svoje slovenske dolžnosti in ni se bati, da bi Haloze postale ognjišče izdajalcev, kakor naši nasprotniki želijo.

Mačkovec na Dolenjskem nimajo sreče

Mokronog, 30. novembra.

Čim bliže je 11. december, tem jasneje se vidi, da bo zmaga našega voditelja dr. Korošca na Dolenjskem popolna. Vsa prizadevanja naših nasprotnikov, obteženih v mačji kožuh, da bi razbili slovensko skupnost in oslabil naše vrste, so brezuspešna in zanje naravnost porazna. To dokazujejo njihovi shodi.

V ponedeljek dopoldne so imeli mačkovec na Mirni svoj shod. Povabili so govornika iz Zagreba, kateremu pa so naši fantje, 30 po številu, brali take levite, da je moral prositi zastopnika oblasti, da naj shod razpusti, kar mu je bilo ustreženo. Tega »shoda« se je poleg naših fantov udeležilo 15 mačkovec. To je bilo na Mirni, kjer je še do pred kratkim paševal in strahoval občane znani Orjunaš, JNS poslanski kandidat g. Franjo Bule.

Niž manj, če ne še bolj, pa je bil porazen shod mačkovec v torek dopoldne na Bistrici. Shod je bil namenjen za vso mirenko dolino in so se delale zanj velike priprave. Mravljetoj namestnik, g. Polovič iz Kostanjevice, je dan prej, ko je bil v št. Rupertu semenj, hodil po gostilnah in vabil ljudi na shod. Samo s popoldanskim vlakom, ki pripelje iz Trebnjega, so napovedovali, da se pripelje na Bistrico nad 200 mačkovec. Pripeljal pa

se je g. Pucelj sam. V gostilni Zajc, kjer je bilo napovedano to manifestacijsko zborovanje, nekaka revija mačkovec moči, se je zbralo do štirih pop. iz vse mirenke doline od Trebnjega do Sevnice točno 57 ljudi z g. Puceljem in dimnikarjem Polovičem vred. Pa še med temi je bila dobra tretjina naših ljudi. Tako mineva slava nekdanj tako močnih in številnih naših preganjancev JNS, sedanjih mačkovec. Zato ni čuča, če je g. Pucelj tožil, da njihovi listi ne morejo poročati o opozicijskih shodih, kako neki, če imajo povsod tako udeležbo.

Ves čas zborovanja je na shodu vladala vidna žalost, in potrtost mačkovih vernikov, ker jih tudi znana Puceljeva zgovornost ni spravila v dobro voljo. Najbolj pa je bil klavarni konec, ko je dobil besedo preprost kmetič očanec, bivši dolgoletni Puceljev pristaša, ki je svoj govor takole končal: Ti Pucelj! Veš kaj si vse govoril pred leti, da samo kmet kmeta, in kaj si za kmeta naredil? Nič! Stanga pri vozu se je zlomila, voz je ostal na cesti, Pucelj je pa zbežal! — Te besede so g. senatorja Pucelja tako v živo zadele, da je takoj zapustil zborovanje in res v sosedno sobo — zbežal, kar je napravilo pri naših splošnih smeh, pri nasprotnikih pa še večjo pobitost. Tako je znamenitega govornika g. Pucelja preprost kmet ugal v kozji rog.

Zanimiv boj med marksisti v Trbovljah

Trbovlje, 2. dec.

Hohkraut bo le kandidiral in je netočno poročilo, da ne bo poskusil sreče pri volitvah. Sicer ga je sam Mačkov list izpustil med kandidati laškega okraja, kar pa je bila baje le pomota. Sedaj pa je »Slovenec« prinesel po Uradnem listu, da bo kandidiral.

Socialisti so prej vedeli povedati, da ne bo Maček sprejel niti enega kandidata, ki bi količkaj dihal po komunizmu, na svojo listo. Ker pa se bliža le prehoda zima, se je g. dr. Maček usmiliel tudi komunistov in »tovariša« Hohkrauta sprejel, tako da se nam obeta precej zanimiv in razgiban volivni boj med trboveljskimi marksisti.

Sprememba volišč. Volišča ostanejo, kot so bila določena, le IV. volišče ne bo v Delavskem domu, ampak v meščanski šoli.

Belgrajske novice

Belgrad, 2. decembra. m. Kakor smo že poročali, je na predlog trgovskega ministra ministrski svet izdal novo uredbu o občinskih hranilnicah. Ta uredba je objavljena danes v uradnem listu ter je s tem dobila obvezno moč.

Belgrad, 2. decembra. m. Občina Novo mesto si je pri Državni hipotekarni banki v Belgradu najela kredit 1 milijon dinarjev za elektrifikacijo Novega mesta in okolice.

Belgrad, 2. decembra. m. Z nocošnjim brzovlakom je odpotovala iz Belgrada francoska gospodarska delegacija, ki se je v Belgradu ustavila na povratku iz Bukarešte. Danes je francoska delegacija obiskala merodajne činitele v zunanjem in trgovinskem ministrstvu ter v ministrstvu za gozdove in rudnike. Delegati so si ogledali tudi zavod za pospeševanje zunanje trgovine.

Belgrad, 2. dec. AA. Snoči je bil v prostorih Trgovskega doma v Belgradu tovariški večer najvidnejših zastopnikov trgovskega stanu v Belgradu. Sestanka se je udeležil tudi trgovski minister inž. Kabalin, ki je v svojem govoru poudaril svoje veselje, da se nahaja v družbi najvidnejših zastopnikov trgovskega stanu.

Slovenija je navdušeno proslavila 20 letnico Jugoslavije

Sijajna proslava v Ljubljani

Ljubljana, 2. decembra.

Dvajsetletnico Jugoslavije je Ljubljana proslavila na slovesen način, ki ji je v čast in odliko. Na predvečer 1. decembra so zagrmeli z Grada topovski streli, mesto pa si je nadelo slavnostne zastave. V Ljubljani ni bilo hiše, ki ne bi imela državne zastave.

Že v sredo zvečer so se pričele slavnostne prireditve po raznih predmestjih. Tako so na primer v prosvetnem domu na Viču imeli slavnostno akademijo, kjer je govoril o pomenu Jugoslavije urednik »Slovenca« *g. Terseglav. Prav tako je bila nabito polna dvorana Rokodelskega doma, kjer so imeli spominsko prireditev člani Društva rokodelskih pomočnikov in Društva rokodelskih mojstrov. Slavnostni govor je imel predsednik g. kanonik Stroj.*

dveh svetilnikih, na poslopju samem pa so žarnice tvorile »XX«. Dva stebra v mestnih barvah sta ponosno nosila državno in mestno zastavo.

Slavnostno sejo je vodil mestni župan dr. Juro Adlešič, ki je imel daljši govor, v katerem je poveljeval osvobojevalce Slovencev in vseh Jugoslovancev izpod tujega jarma. Reminiscence, ki jih je g. župan navajal, so bile prav zanimive. Občinski svet je pogosto vzklikal spominu kralja Petra I. in kralja Aleksandra I. ter kralju Petru II. Z enakim navdušenjem je občinski svet vzklikal Jugoslaviji in njeni bodočnosti. Na galeriji je godba »Sloga« *pri slavnosti igrala državno himno in razne druge koračnice in skladbe, primerne za to slovesnost. Godbo »Sloga« *je vodil g. mag. svetnik Svetel. Omeniti moramo tudi, da je v dvorani bila prvič razobešana preproga, namenjena za vse slavnosti, ki ima vtiskane v sebi ljubljanske in slovenske simbole, namreč zmaja, lipo, brbljan in nagelj.**

Po slovesni seji v magistratni dvorani se je občinski svet podal pred pročelje magistratnega poslopja. Tam je občinski svet čakal na spreved, ki se je razvil z Vodnikovskega trga proti magistratu. V sprevedu je šla vojaška godba s častno vojaško četo, dalje skupina sokolov in sokolskega ženskega naraščaja, precej močna skupina gasilcev in velika skupina bojevnikov ter invalidov ter precej močna skupina članov Koroške legije. Impozanten je bil nastop naših fantovskih odsekov. Čeprav je bilo sokolov nekaj sto, vendar je 1500 fantov ZFO imponiral nad vse. Skoraj sleherni je imel baklo v rokah, česar člani drugih organizacij niso mogli napraviti. Glasni vzkliki: »Bog živi našega kralja, Bog živi Jugoslavijo, Bog živi kneza namestnika Pavla, žive naša vojska!« *in slično so bili tako mogočni, da jih ni bilo mogoče zadušiti. Ljubljana je bila na večer 1. decembra pod silnim vtisom naših fantovskih vzklikov in pod vtisom pesni, ki so jih peli naši fantje.*

Prepričevalen je bil tudi nastop skavtov in skavtinja ter drugih podobnih domoljubnih organizacij. V sprevedu je poleg vojaške godbe igralo več godb, med katerimi moramo omeniti zlasti salezijansko, »Sloga«, poštarsko, ki je šla pred skupino poštarjev, in druge.

Spreved je obhodil glavne ljubljanske ulice ter se ustavil pred mestnim magistratom. Na balkonu mestnega magistrata so pričakovali spreved g. župana dr. Juro Adlešič, podžupana dr. Vladimir Ravnihar in občinski svetnik prof. Dermastia, med tem ko je bil ostali občinski svet polnoštevilno zbran pod arkado mestnega magistrata. Z balkona je imel g. župan plameneč govor, v katerem je naglašal, da smo Slovenci na svobodni način prišli v Jugoslavijo in da smo ravno v naši svobodni državi podesetorili naše kulturne in gospodarske moči. Vojaška godba je zaigrala državno himno, nato pa koračnice, med katerimi se je občinstvo mirno razšlo. Ljubljana je dostojno in na veličasten način proslavila 20 letnico tistega dne, odkar je postala tretja prestolnica Jugoslavije.

1. december na slovenski univerzi

V četrtek dopoldne je priredila Akademika zveza, centralna organizacija vseh slovenskih katoliških akademskih društev manifestacijsko zborovanje v proslavo 20 letnice Jugoslavije. Slovenska akademska mladina je napolnila veliko zbornično dvorano, ki je bila slavnostno okrašena z zastavami ter s sliko kralja Petra II. Zborovanje je prišel predsednik AZ tov. Skamljič Joško, ki je pozdravil zastopnika g. rektorja g. dekana dr. Andreja Gosarja in pozval vse navzoče, naj stoji za poljejo državno himno. Po himni je tov. Zora Pelanova občuteno recitirala Zupančičevo pesem: »Vseh živih dan«, tov. Vinko Beličič pa svojo lastno pesem: »Molitev za domovino«, za kar sta žela splošno priznanje. Slavnostni govor je imel predsednik akad. kluba Straža tov. Ludvik Leskovar, ki je v izklesanem in jedrnatem govoru podal živo sliko zgodovinskih dogodkov pred 20 leti. Nato so zborovalci skupno zapeli še himno »Hej Slovenci«, nakar je bila ta kratka, a prisrčna proslava zaključena.

Maribor slavi 20 letnico svobode

Maribor, 2. decembra.

Maribor praznuje vsako leto državni praznik 1. decembra z velikim sijajem. S tem večjo vsemu se je pripravil Maribor za letošnji 1. december, ko je slavil z njim 20 letnico življenja v svobodni državi. Najlepši uvod v prvo decembrsko proslavo je bila slavnostna akademija slovenskih katoliških društev v sredo zvečer v narodnem gledališču, o kateri smo že poročali.

Mesto se je že v sredo odelo v zastave. Mogočen gozd zastav je plapolal na Glavnem trgu, kjer je mestna občina okrasila tudi vse kandelabre z velikimi prapori, tako da je bil pogled na ta del mesta res krasen. Tudi vsi mariborski trgovci so okrasili svoje izlozbe s slikami kralja, s evetjem in trobojnicami.

Oficielna proslava narodnega praznika se je pričela včeraj jutraj ob 9 v stolnici, kjer so bile molitve za kralja, vladarški dom in domovino. Molitve je opravil prevzvišeni g. škof dr. Ivan Tomazič ob asistenci članov stolnega kapitlja. Cerkevni slovesnosti so prisostvovali predstavniki mariborskih državnih in samoupravnih uradov, vojaštva, dalje zastopniki vseh narodnih društev, korporacij in gospodarskih organizacij. Pred stolnico je bila postavljena častna vojaška četa s polkovno zastavo in vojaško godbo.

Glavna manifestacija je bila ob pol 12 na Glavnem trgu. Že dosti pred 11 so se začele mno-

žice zbirati na določenih zbirališčih. Ob 11 so se začeli pomikati iz vseh smeri sprevedi proti Glavnemu trgu. Razvrstili so se na Glavnem trgu na določenih prostorih. Ves prostran trg so prekrile ogromne množice ter se lahko mirno reče, da je manifestiralo 15.000 Mariborčanov. Ob pol 12 se je začela manifestacija na Glavnem trgu s prihodom vojaške častne čete, ki je prikorakala z vojaško godbo in polkovno zastavo na čelu.

Vsa množica je z dostojanstvenim razpoloženjem na Glavnem trgu pričakovala prihod polkovne zastave, s silnim navdušenjem je pozdravila v njej izražen simbol jugoslovanske junaške vojske.

Na znak trobentača »mimo« *je nastala tišina, ki jo je prekinila mogočno zveneča pesem združenih mariborskih pevskih zborov »Slovenec, Srb, Hrvat«. Vojaška godba je nato zaigrala slavnostno fanfaro, nakar so zapeli pevci himno »Hej Slovenci«. Sledil je slavnostni govor mariborskega župana dr. Juvana. Gromoviti vzkliki navdušenja, s katerimi je množica spremljala županov govor, so se ob zaključku njegovih krasnih besed z viharo silo razlegali po vsem prostoru. Utihišli so šele, ko je vojaška godba zaigrala državno himno. Potem so se množice mirno razšle.*

Zvečer je presenetila Mariborčane sijajna razsvetljava mesta. Razsvetljene so bile vse trgovske izlozbe, okna stanovanj ne samo ob glavnih ulicah, temveč tudi v predmestjih, posebno sijajno

pa sta bila razsvetljena magistrat in pa mariborski grad. Na magistratu je blestel na pročelju ogromen državni grb iz žarnic, ob straneh pa žareča napisa 1918—1938. — Grad so razsvetljevali štirje veliki reflektorji, da je ves blestel v svetlobi, posebno lepo je bila razsvetljena tudi grajska loža.

Članstvo ZFO je proslavilo 20 letnico Jugoslavije

Poleg veličastne proslave v narodnem gledališču, je članstvo mariborskih in okoliških fantovskih odsekov ter dekliških krožkov proslavilo 20 letnico naše narodne države še posebej na interni proslavi dne 1. decembra v dvorani na Aleksandrovi c. 6. Vsi odseki iz Maribora in okolice so se te proslave udeležili z vsem svojim članstvom ter napolnili dvorano. Po proslavi se je članstvo v krojih in civilu formiralo v spreved ter odkorakalo z godbo na čelu na Glavni trg k manifestacijskem zborovanju. Disciplinarno vedenje članstva v sprevedu in na zbornem mestu, ki se ni dalo od nikogar izzvati, je napravilo na vse najlepši vtis.

V Novem mestu

Dvajsetletnico zedinjenja je proslavilo na predvečer tukajšnje Prosvetno društvo s sodelovanjem Fantovskega odseka in Dekliškega krožka z uspešno akademijo, ki so jo počastili s svojim obiskom okrajni glavar g. V. Vidmar z gospo soprogo, g. prošt K. Cerin, predsednik okrajnega sodišča g. G. Barle, državni tožilec g. I. Prijatelj, staršina okrajnega sodišča g. Šavelj, zastopnik po veljnika mesta, banski svetnik g. D. Veble, mestni župan g. dr. Polenšek, ravnatelj kmet. šole g. M. Absec, ravnatelj mešč. šole g. A. Mervič, poveljnik orožn. čete g. stotnik Milinkovič, zastopnik ženske bolnišnice g. dr. Spacapan, šolski nadzornik g. V. Skebe, šef žel. sekcije g. inž. Urbas, šef katastrskega uprave g. Marinček, upravitelj ljudske šole g. F. Zukovec, šef davčne uprave g. Šmajdek, upravnik pošte g. Ulčakar, šef fin. kontrole g. Klemenc, šef kurilnice, uradnik vojaškega skladišča in zastopnik gasilske župe g. Fr. Avsec. Podzvezo ZFO in gimnazijo je zastopal g. prof. H. Bajuk, okrožje ZFO pa g. prof. J. Rakovec. Številno občinstvo je do zadnjega kotička napolnilo dvorano Prosvetnega doma. Akademija je sijajno uspela. Na praznik sam je bilo v kapiteljski cerkvi slovesno cerkveno opravilo, ki

MEHKA KOŽA
KLJUBUJE
VSAKI STAROSTI!

Aktivni lecilin Solea-mila naj podpira
delovanje hormonov
tudi v Vaši koži.

Proslava zedinjenja v Celju

Celje, 2. decembra 1938.

Celje je praznik narodnega zedinjenja ob 20 letnici svobodne države Jugoslavije še prav posebno slavnostno proslavilo. Fantovski odek in Dekliški krožek sta s sodelovanjem pevskega društva »Celjski zvon« *pod vodstvom g. Avgusta Cererja in salonskega orkestra pod vodstvom g. Leonardona Zvonka priredila proslavo zedinjenja radi drugih prireditev že v torek, 29. novembra v veliki dvorani Ljudske posojilnice. Kratka, toda prisrčna proslava, katere se je udeležilo veliko občinstva ter tudi zastopniki oblasti, je bila izraz iskrenega veselja mlade organizacije.*

Na predvečer 1. decembra se je Celje odelo z državnimi zastavami, pročelje mestnega poglavarstva pa je zažarelo ter dalo nova preslikanemu pročelju posebno očarujočo sliko. Prav tako je tudi okrajno načelstvo bilo lepo razsvetljeno. V celjskem mestnem gledališču je Sokol priredil vsakoletno telovadno akademijo. Na praznik 1. decembra so bile po vseh celjskih šolah proslave narodnega zedinjenja, v vseh cerkvah pa so bile slovesne službe božje. Ob pol 10 dopoldne se je zbral pred mestnim poglavarstvom nad 7000 ljudi, da tako skupno proslavi praznik narodnega zedinjenja. Proslava se je pričela z koračnico, ki jo je zaigrala trnoveljska godba. Na balkonu mestnega poglavarstva so se zbrali vsi predstavniki vojaške, politične in samoupravne oblasti. Slavnostni govor o pomenu praznika 1. decembra je imel mestni župan g. Alojzij Mihelič. V svojem govoru se je spominjal vseh onih, ki so padli kot žrtve na braniku domovine in nam ustvarili svobodno državo. Zaklical je trikratni »Slava!« *ustanovitelju velike Jugoslavije kralju Petru I. Osvoboditelju in viteškemu kralju Aleksandru I., ki je padel v delu za domovino, ko je šel v prijateljsko Francijo. Po ulici je zaoril trikratni mogočni »Slava!« *G. župan je zaključil svoj slavnostni govor z »Živela Jugoslavija!«, kar je tisočera množica zopet viharo trikrat ponovila. Železničarska godba je zaigrala državno himno, nato pa še trnoveljska godba koračnico.**

Celjski obrtniki so proslavili praznik zedinjenja v dvorani Obrtnega doma.

Zvečer ob 7 se je začel pomikati izpred Narodnega doma spreved, v katerem so korakali vojaki, celjski in gabski Sokol z železničarsko godbo ter Fantovski odek in Dekliški krožek.

Ob 8 je bil v Mestnem gledališču koncert celjskih pevskih društev Oljke, CPD, Celjskega zvona, Godbenega društva in Glasbene matic. Celje je lepo in dostojno proslavilo praznik narodnega zedinjenja ter dalo Celju pečat narodno zavednega slovenskega Celja.

Veličastna zborovanja ministra dr. Kreka

Vsa Slovenija je v taboru dr. Korošca

Minister dr. Miha Krek se že od zadnje sotebote mudi v Sloveniji. V nedeljo se je mudil v svojem volivnem okraju (v Krškem), kjer je imel več shodov, o katerih smo že poročali. V ponedeljek 28. novembra je imel ob 7 jutraj shod na Studencu pri Mokronogu. Studenec je kmečki kraj. Ponedeljek je bil delavnik in povrh tega še slabo vreme, ker je ves čas deževalo, da je razmočilo vsa pota in ceste. Toda naših zavednih dolencev volivcev to ni nič oviralo. Oddaljenejši so že ob štirih jutraj vstali ter s svetilkami v rokah korakali na Studenec, da so pokazali, da ne eamo, da bodo dne 11. decembra vsi oddali svoje glasove za državno listo JRZ, to je za našega voditelja dr. Antona Korošca in njegove kandidate. Shod je bil sijajno obiskan in so zborovalci nagradili g. ministra z glasnim pritrjevanjem.

V torek 29. novembra je imel g. minister dr. Miha Krek sestanek z vsemi slovenskimi kandidati na listi JRZ v Celju. Gospodom kandidatom je dal g. minister zadnja navodila za volitve. Ob tej priliki so mu kandidati tudi poročali o razpoloženju za volitve. Iz teh poročil je razvidno, da je vsa Slovenija v ogromni večini v vrstah JRZ in da se ljudstvo povsod zgrinja okoli svojega voditelja dr. Antona Korošca. Nič ne gre za to, ali bo zmagal dr. Anton Korošek ali kdo drugi. Niti ne gre več za to, ali bo ta zmaga lepa. Sedaj gre samo še zato, da bo ta zmaga naravnost edinstvena v vrsti zmag našega političnega pokreta v zadnjih dvajsetih letih. Vsi znaki kažejo, da bo slovenski narod izkazal pri teh volitvah tako veliko zaupanje, kakor se to še ni zgodilo v našem političnem življenju.

Letega dne zvečer ob 8 je imel g. minister izredno dobro obitek shod v Hrastniku.

V sredo 30. novembra je odšel g. minister v naše severozahodne kraje. Radovljiški okraj je ministrov rojstni okraj.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Trilysin BIOLOŠKI TONIKUM
ZA LASE

z novo delujočo tvarino je priznan kot
izvrstno sredstvo proti prhljaju in iz-
padanju las.

Trilysin -MASTEN

vsebuje poleg preizkušenih delujočih
sestavin Trilysina tudi fino razdeljen
dodatek masti, ter služi odlično onim,
ki imajo suhe, trde in nelepe lase.

Trilysin
MASTEN IN BREZ MASTI

Maček – Živkovič – Kramer

Nekdaj...

Sedaj...

Drobne novice

Poročnik Indijske brigade Utrganl cvet

vir, preveč samojem, bami je postat je **Lobnari** v
v. vel. svetnik v Gornjem Gradu, 1000 dinarjev
počastitev spomina svoje blagopokojne matere **Lobnari**
Marije. Dobremu g. svetniku se za ta veliko
dušni dar priručno zahvaljujemo v imenu vseh
naših gojencev. Obenem se mu zahvaljujemo za
pozornost, ki jo posveča nastopom slepe mladine
in za toplo razumevanje, ki ga goji do onih, ki
jim je tema delež življenja. Ako bo plemenit zgle-
nabel kaj posnemovalcev, bomo res lahko kupi-
nov in tako potreben zavodski klavir. — Uprava
zavoda za slepo decu v Kočevju.

NASPROTI GLAVNE POŠTE, LJUBLJANA

Državna kobilarna na Pragerskem

Maribor, 2. decembra. Pred dnevi je kr. banska uprava dravske banovine na račun ministrstva za kmetijstvo kupila od g. Klančnika s Fale posestvo na Pragerskem v izmeri 70 ha, z najboljšimi travniki. Posestvo je zelo primerno za konjerejo ter da letno toliko krmne, da more rediti 60 do 70 živali. Kmetijsko ministrstvo, ki bo banovini kupnino povrnilo, bo sedaj na Pragerskem ustanovilo kobilarno, kar bo za štajersko konjerejo brez dvoma velike važnosti.

V dravski banovini smo doslej imeli le žrebčarno, popalne konjarne pa ne. Do pred tremi leti smo imeli na Selu pri Ljubljani žrebčarno, ki jo je morala vzdrževati banovina. Ta žrebčarna je bila brez posestva in je uprava žrebčarne morala vso potrebno krmo kupovati. Jasna je, da je bila

taka žrebčarna za banovino veliko breme. Pred dvema leti se je posrečilo vse stroške prevladati na kmetijsko ministrstvo, ki je za žrebčarno dobilo v uporabo pasivno banovinsko posestvo v Ponovičah. Z nakupom in ustanovitvijo kobilarne na Pragerskem bomo sedaj v dravski banovini imeli popolno konjarno (ergelo), ki je bila sprito stanja konjereje že nujno potrebna. Kupljeno posestvo na Pragerskem je za kobilarno prav primerno. Nekdaj, med vojno, je bilo na tem posestvu državno vzgajališče žrebet, katerega je vodila vojaška uprava. Kmetijsko ministrstvo je že odobrilo kredit 200.000 din za nakup kobil. Nakup se bo izvršil v Sloveniji, izvršila pa ga bo za ministrstvo banovina v začetku prihodnjega leta.

Sestanek trgovcev z bencinom. V nedeljo, dne 4. t. m. se sestanejo v Ljubljani v Trgovskem domu trgovci z bencinom iz vse Slovenije. Na tem sestanku bodo razpravljali o ustanovitvi osrednje sekcije trgovcev z bencinom pri Zvezi trgovskih združenj v Ljubljani.

Dobave: Obči oddelek ravn. drž. žel. v Ljubljani sprejema dne 9. decembra ponudbe za dobavo štirih premogovnih vozovčev bunkerjev. Licitacije: 6. dec. bo pri Komandi za utrjevanje, Ljubljana Melnikova 2, licitacija za dobavo 11.900 kg bencinske mešanice. — Dne 29. decembra bo pri Upravi smodnišnice v Kamniku licitacija za dobavo 3000 kg lesenih kroglic in 20.000 kg trakastega železa; dne 30. decembra raznih kartonskih škafel in 30.000 kg olja za kamniti. — Dne 6. decembra bo pri Tehniški komisiji št. 1 na Vrhnikih licitacija za dobavo raznih cevi in fazonskih delov.

Borza

2. decembra 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt nespremenjen na 237.20—238.80.

Tudi nemški čeki so ostali nespremenjeni na 14.20—14.40 na vseh naših borzah.

Grški boni so beležili v Zagrebu 35.75 denar, v Belgradu 35.65—36.35.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 4.747.074, v Belgradu 5.176.000 din. V električnih je bilo v Belgradu prometa 2.524.000 din.

Sport

Enajsti »Tek zedinjenja«

Na letošnji narodni praznik dne 1. decembra je priredilo Primorje že enajsti svoj »Tek zedinjenja«. Ta prireditelj je postala tradicionalna in zato se nabere vsako leto več gledalcev, ki ob strani ulic, po katerih tečejo tekmovalci, motrijo njihove borbe za prva mesta. In tako se je tudi letos zgodilo.

Tek se je pričel točno ob napovedani uri in tudi po progi je šlo vse v redu vse do tedaj, dokler niso dolgoprogasti zašli na stranpot. Kaj je temu vzrok, da se je moglo kaj takega zgoditi, je vprašanje zase; čudno je le, da tekmovalci, ki so že tolikokrat tekli po tej progi, zgrešijo smer. Prireditelj je v razpisu točno označil progo in sodniki so bili postavljeni na svojih kontrolnih mestih. Menda so jih zapeljali kolezarji, ki so vozili sprejaj in zavili v napačno smer. Seveda to ni moglo biti merodajno za sodniški zbor, ki je ves tek na dolgi progi razveljavil, kar je bilo edino pravilno, kajti noben tekač na dolgi progi ni tekel po pravi progi. Kje je krivda, da se je moglo to zgoditi, je stvar zase, kar pa za sodniški zbor ne more biti merodajno. On je postopal samo po pravilih, ki določajo za take primere samo diskvalifikacijo. Seveda pa nastane sedaj vprašanje, ali je tako tekmovalce škodilo naši lahko atletiki? Po našem mnenju je tak način največja propaganda proti lahkoatletskemu športu, ki na igriščih itak nima nobenih gledalcev. Poleg tega pa morajo tekači izgubiti veselje do dela, kajti oni so se trudili in borili za prva mesta in nazadnje dobijo za nagrado diskvalifikacijo. Ne bomo tu iskali krivde — vsekakor jo nosijo v precejšnji meri tekači sami —, temveč samo poudarjamo, da se v bodoče

ne sme več kaj takega ponoviti, če nam je še kaj za naš lahkoatletski šport.

V naslednjem prinašamo še posamezne rezultate.

Kratka prog:

Seniorji, še ne plasirani nad 800 m:
1. Rožman (SK Celje) 10:55, 2. Kočar (Primorje) 11:28, 3. Logar (Litija) 11:52, 4. Zorman (Ilirija) 11:58.

Juniorji, še ne plasirani nad 800 m:
1. Bručan (Ilirija) 9:56, 2. Goršek (Primorje) 10:02, 3. Vovk (Elan) 10:06 4. petinke, 4. Kvas (Ilirija) 11:02.

Juniorji letniki 1920, 1921 in 1922:
1. Cokelj (Planina) 11:01, 2. Hvale (Korotan) 11:04, 3. Zagar (Elan) 11:31, 4. Grom (Elan) 11:38.

Juniorji letniki 1923, 1924 in 1925:
1. Škrzal (Korotan) 11:04. — Na progi je odstopil Jerman od Planine.

Sokoli:
1. Bašin (Ljubljana) 11:37.
Skupni vrstni red prvih šestih na kratki progi:
1. Bručan (Ilirija) 9:56, 2. Goršek (Primorje) 10:02, 3. Vovk (Elan) 10:06 4. petinke, 4. Rožman (SK Celje) 10:55, 5. Cokelj (Planina) 11:01, 6. Kvas (Ilirija) 11:02.

Rezultati na dolgi progi so bili — kakor rečeno — razveljavljeni in jih zato ne objavljamo. Kotnik kot najresnejši kandidat za prvo mesto je močno zašel na progi in je zato prišel na cilj, ko je sodniška komisija že odšla. V svojem razburjenju se je potem nesportno obnašal, kar najbrž ne bo ostalo brez posledice.

Prvonagrajena filmska umetnina na bienali v Benetkah 1938!

Iz ženske kaznilnice in poboljševalnice mladih življenj!
Iz skrivnih celic ponižanih in pozabljenih!
Iz velike borbe med starim in mladim rodom za nadvlado srca in duše!

Ječa brez rešetk

KINO MATICA 21-24 — Danes ob 16, 19 in 21 uri
Kulturni film — Metro zvočni tehnik

KULTURNI OBZORNIK

Nove otroške knjižice za sv. Miklavža

Ko se bliža sv. Miklavž, praznik naših najmlajših, se tudi knjižni trg napolni z novimi otroškimi knjižicami, največ s slikanicami in poslikanimi pravljicami, ki vzbujajo našim malčkom, tako željnimi slik in povesti, željo po utešitvi bajne domišljije. Tako je tudi letos izšlo že nekaj takih knjižic, ki jih zdaj omenjamo pod skupnim naslovom.

J. Ribičič-F. Mihelič: Tinkin zajček

Učiteljska tiskarna je založila živahno povestico znanega mladinskega pisatelja Josipa Ribičiča »Tinkin zajček«, v kateri se pripoveduje o zajčku-igrački, ki oživi ponoči ter skozi v okna na vrt, da se pridruži živim zajčkom. Ti so prišli na hišni vrt na zelje, pa so ob čudnem obisku zajčka Malčka pobegnili v gozd. Zajček Malček jih gre iskat, srečujejo po poti krt, veverico, ježa, ki mu pokažejo sled. Volk za njimi pa hite v krovnem pohlepu lisica, toda in v zraku sova, tako da jim zajček Malček komaj ubeži v duplino velikega drevesa, kjer pa najde svoje bratce zajčke, ki ga sprejmejo medse. Ko se v jutru Tonček in Tinka zbudi, vidita, da ni zajčka Malčka ter sta žalostna. Vojaki-igračke, ki so bili zraven zajčka na oknu, mu povedo, da je odšel v gozd za pravimi zajčki. Igračke ožive in vojaki gredo za Tončkom in Tinko v gozd iskat izgubljeno živo igračko. Spotoma srečujejo prav tako krt, veverico, ježa, pa tudi medveda. Pred drevesno duplino pa so volk, lisica in sova, ki preže na zajčka. Vojaki sprožijo puške, toda zverem ne store lu-

dega, nasprotno, razjeze jih, da sta še bratce in sestrica v nevarnosti. Tedaj reši medved položaj, ki razžene krvooločne roparje in osvobodí zajčka, kateremu so njegovi bratci naložili v košek jajčk. In z vojaško godbo igraček se vrnejo vsi lepo domov, kjer so spet zaživeli v domači hiši v prijetni družbi. To je nekoliko razvlečena zgodba te knjižice, ki jo je ilustriral slikar Mihelič na ta način, da je puščeno veliko belih ploskev, ki naj jih poslikajo z barvastimi evinčniki naši malčki sami. Tako mu bo slikanica nudila povestico in še šolo za slikanje.

Josip Ribičič-Ksenija Prunk: Pisane lutke

Teket te povesti je elabši kakor prejšnje, je vse preveč govoreti in premalo nazornosti, ni etrjne fabule, kar malega otroka toliko ne osvoji. Zamisel sama po sebi pa je nekaj podobna prejšnji: Cvetkine lutke ponoči ožive in prinašajo najlepša darila Cvetki za god. Te lutke so razvrščene po barvah: Belka, Zelenka, Rumenka, Modrica itd. Vso noč vsaka nabira najlepše rože v svoji barvi, toda čarodej a svojimi čudesi prikljče resnično najlepšo stvar v dotični barvi: v beli — belo dušico, v rdeči — materino srce, v zeleni — božično drevo, v rumeni — sonce. In ta darila neoe lutke v jutranji zori svoji Cvetki za god, ko prej prebode še staro žalost. To je vsebina te slikanice, ki ji pravo življenje dajo šele trobarvne slike Ksenije Prunkove. kakor jo poznamo iz številnih ilustracij po naših mladinskih listih, pa tudi po slikanicah, ki so se vsem priljubile. Tej slikanici poveča vrednost in lepoto tudi to, da je tiskana v treh barvah, kar poživí ilustracijo.

Ribičič: Mihec in Jakec

V isti založbi v Gorici je izšla tudi Josipa Ribičiča zgodba o »Mihecu in Jakcu«, kakor je

izhajala prej že v Našem rodu in predstavlja rešitev, kako je lahko tudi najmlajšim, ki poznajo samo tiskane velike črke lahko s pomočjo vmes slikanih pojmov napraviti zanimivo kratko zgodbo. To je 18. beril o vseh zadevah, ki zanimajo mala Jakca in Miheca, pisan deloma z besedo, deloma z risbo. Tisti, ki niso naročniki Našega rodu, bodo radi segli po teh berilih za naše najmlajše.

France Bevk: Čarovnica Čirimbara

»Unione Editoriale Goriziana«, v Gorici je izdala zbirko pravljic pisatelja Franca Bevka pod naslovom »Čarovnica Čirimbara« Pravljica o čarovnici Čirimbari je izšla letos že v neki drugi knjižni izdaji v Ljubljani. Je lep primer kako raznovrsten in neusahljiv pisateljski talent ima France Bevk. Je to pravljica komponirana na lep motiv, kako pesnik združuje materino smrt s pripovedovanjem, da dokler hčerka ne prinese jagod z vrta čarovnice Čirimbare, ki smrt prepode. Kaj vse se godi na vrtu te čarodejke, ki spreminja ljudi v mačke in daje dečkom rasti oslovsko ušesa, vse to pa je snov, ki človeka pritegne, da ji sledi do konca. Tej največji pravljici, ki je dala tudi zbirki ime, pa je Bevk dodal še nekaj drugih kratkih, in sicer pravljico o skopu in mravljinčku, ki edini za eno samo maščo sožljje odpre skopu nebeska vrata. Nadaljnje pravljice so še: Starica in razbojnik, Pastorka, Čudna živali in čudežna palica, Razbojnik in njegov kumče, Plašne in psoglavci ter Te vidim, ki kaže, kako razborita žena reši iz vragovih rok svoje sestre. To so pravljice, ki jih bo vsak bral in so najlepše darilo za sv. Miklavža ter jih priporočamo. Gotovo se dobi knjiga tudi po naših knjižarnah.

Danes Vam je potreben **dober radio aparat**

ORION
radio
TIPA 105
5-cevni super
DIN 3.150⁰.

RADIO r. z. o. z., LJUBLJANA, Miklošičeva 6
RADIOVAL, CELJE, Kolenčeva 6
JOSIP WIPPLINGER, MARIBOR, Jurčičeva 6

Popoldne se je vršila v dvorani restavracije Slamič proslava narodnega praznika in razdelitev ličnih plaket posameznim zmagovalcem. Na tej proslavi so bili zastopani številni atleti, zastopniki zagrebške podzveze, raznih ljubljanskih klubov in poročevalci listov.

Tek »Osvojenja«

Maribor, 1. decembra.

Na dan zedinjenja se je vršil v Mariboru 10. jubilejni tek zedinjenja, ki ga je priredil SK Železničar. Start je bil v Ljudskem vrtu v Koroševi ulici, cilj pa na Trgu svobode. Za ta tek je vladalo izredno veliko zanimanje ter so se na štartu prijavili razen domačih lahkoatletov tudi tekači iz Ljubljane, Varaždina in Zagreba. Proga je merila 1810 m. Na štartu, kakor tudi na cilju in na progi se je zbrala ogromna množica ljudi. — Glavna borba se je vršila med Takačem, Stojškom, Koširjem in Srakarjem. Kot prvi je prišel na cilj Takač od Slavije (Varaždin) v času 5:38, drugi Stojšek (Maraton) kot prvi Mariborčan 5:41, 3. Košir (Ljubljana) 5:48, 4. Srakar (Concordia, Zagreb) 5:56, 5. Marhel (Maraton) 5:57, 6. Rotner (Železničar) 5:58. V imenu poveljnika mesta je g. podpolkovnik Maslač izročil prvaku krassen pokal.

Akademski športni klub. Redna odborova seja se bo vršila danes ob 2 popoldne v Akademskem domu. Udeležba za vse odbornike obvezna.

Rothmann: Bratec in sestrica

V Goriški Mohorjevi družbi pa je izšla otroška knjižica lepe Rothmannove povestice, s slikami »Bratec in sestrica«. Življenje otrok z živalmi pride v tej lepi, zabavni in pristrčni knjižici, ki ima poudarke na slikah in žele potem v tekstu, ki je podrejenega namena, do polne veljave ter je vredna največjega priporočila. Sicer ni izdaja najlepša, je vendar zelo poceni in bo otrokom, ki znajo brati, prinesla veliko resničnega uživanja.

Vse te knjige, ki so letos prišle na Miklavžev trg, toplo priporočamo.

Gustav Strniša, Rak-Veseljak. Založba Sidro, Ljubljana, 1938

Prav za Miklavževo darilce so dobili naši malčki novo knjigo izpod Strniševega peresa: Rak-Veseljak. V nji popisuje Strniša mladost in življenje mladega račka, pa njegove prečudne dogodivščine, vmes pa je vpletel zgodbo o rejniku Jeranovi Ančki in ribičevem porednem Šimku, kako je Šimek preganjal in suval ubogo Ančko, dokler ta ni našla svoje mame in očka. V knjigi je kar dovolj zgodb in dejanj, a vse je le premalo živahno in premalo zabavno pisano tako, da se mi zdi, da je delce namenjeno našim najmlajšim, a ga bodo z zanimanjem in vno brali komaj odraslejši otroci. Delce je potemtakem pisano premalo ljubko, premalo po otroško, da bi moglo zajeiti vsega otroka. Vendarle pa nam je Rak-Veseljak dobrodošel kot mladinska knjiga; posebno mi ugaja njen velik format, ki je mladini zlasti priljubljen, in pa bogate in posrečene ilustracije Jožeta Pukla. Glede teh bi bilo vsekakor primernejše, če bi jih bilo več, pa morda zato nekaj manjših. Knjigo toplo priporočamo Miklavžu, da jo kupi in z njo obdari naše otroke. F. J.

Italijanska afriška naseljevalna politika:

20.000 ljudi se je odpravilo v novo afriško domovino

Poslednji zbogom odhajajočim

Iz Rima poročajo: Stremljenje po gospodarski osamosvojitvi temelji zmeraj na obehem prostoru za življenjske pogoje. Zato je odprla Italija svojemu narodu pola v kolonije. Nobeno golo naključje ni, da je istega dne, ko je bila razglašena Mussolinijeva politika, zapustilo 20.000 italijanskih kmetov svojo italijansko domovino, da se naselijo v Libiji, kjer jim je vlada pripravila hiše in pa zemljišča. Dne 1. novembra je odplulo brodovje devetih ladij s severnoitalijanskimi kmeti in družinami iz pristanišča v Genovi in se je prihodnji dan združilo z nadaljnjimi šestimi ladjami, v katerih so bili naseljenci iz južne Italije, da se odpeljejo v novo libijsko domovino. Sam Mussolini je na vrhu Gaete pozdravljal to svojsko brodovje.

Guverner Libije, maršal Balbo, v pogovoru z novimi priseljenci

Pomen tega posebnega, po državi organiziranega izseljevanja na debelo, je razviden že iz tega, da se je v dobi od 1911 do 1938, torej v 27 letih, naselilo vsega skupaj 120.000 Italijanov trajno v Libiji in je bilo med njimi 15.000 kmetov. Zdaj pa je le po polletnih pripravah odinilo v Afriko 1800 kmečkih družin z več ko 20.000 osebami kar na mah v afriško kolonijo in bodo njene severne pokrajine takoj tudi upravno spremenjene v italijanske province. Novi naseljenski kraji so deloma na severu Kirenajke, deloma pa na tripolitanski obali med Tripolisom in Misurato.

Dne 23. aprila 1938 je sklenil italijanski ministrijski svet, da bo država izdala 500 milijonov lir za naselitev omenjenih pokrajin. Guverner Libije, maršal Italo Balbo, se je koj lotil izvedbe tega načrta. Postavili so osem vasi za priseljence; v vsaki vasi je cerkev, županski urad, šola, bolnišnica, pošta itd. Teh osem vasi obsega 1800 modernih kmečkih hiš za prav toliko kmečkih družin. Vasi imajo tudi izborne ceste, vodnjake, vo-

dovod in kanale. Vsaka kmečka hiša ima kuhinjo in tri preprosto opremljene sobe. Mimo tega je še peč za peko, dalje skedenj, hlev za konje in govedo, evinjak in vodnjak. V kuhinji bo dobila vsaka družina že zalogo moke, riža, testenin, krompirja, olja in kisa. V hlevu jo že čakajo domače živali s krmo vred, v skedenju stojita plug in brana in drugo potrebno poljedelsko orodje. K vsaki hiši spada zemljišče, ki je večje ali manjše, kakršna so pač tla, ali manj ali bolj rodovitna. V krajih, kjer imajo na leto malo dežja, dobijo naseljenci do 50 hektarov zemlje; tam, kjer večkrat dežuje, pa po 30 hektarov; kjer so pa tla izredno rodovitna, pa le 10 hektarov. Kmetje bodo posejali in posadili, kakršna je pač zemlja, ali žito, ali krmo, ali fige; oljnat in mandeljnova drevesa, ali vinsko trto, sadno drevje ali zgodnjo zelenjavo. Vse naseljenjsko ozemlje je že pripravljeno za saditev. V prvih mesecih bodo naseljenci dobili državno doklado v denarju. V prvih petih letih bodo veljali kot najemniki za mezzadriac, polovični najemniki, kar pomeni, da bo pridelek razdeljen na dva enaka dela: en del ostane kmetu, drugi del pa dobi organizacija, ki je pripravila te vasi. Naseljenci bodo mogli stroške in denar za uporabljeni kapital odplačevati v obrokih, tako da bo vse plačano v 25 do 30 letih, in takrat postanejo lastniki hiše in dodeljene zemlje. V prvih letih bodo kmetje brezplačno prejemali navodila in tehnične pripomočke od posebnih državnih organov; v času slabih letin pa dobijo denarno pomoč.

Za prihodnja leta so že določena navodila za nadaljnje naseljevanje italijanskih kmetov v Libiji. Afriške pokrajine naj čimprej nudijo dovolj življenjskih prilik odvisnemu italijanskemu prebivalstvu. Politični namen te naseljevalne politike pa je predvsem ta, da se Italija s svojim ljudstvom razširi in utrdi na tako imenovanem afriškem ozemlju »Quarta Sponda«, to je med Tunisom in Egiptom.

V novem afriškem domovanju

»Trdnostni količnik« zakona

Iz Praga poročajo: Neke zanimive številke jako izgovorno podajajo trdnostni količnik. Lani je bilo na prejšnjem ozemlju Češkoslovaške sklenjenih 126.300 zakonov in istega leta se je ločilo ali razporečilo 13 tisoč 600 parov. Te številke so sicer iz prejšnjega ozemlja republike, vendar moremo biti tudi merilo za zakonske razmere današnjega državnega ozemlja. Kateri zakoni so torej najbolj trpežni in kateri najmanj?

Kateri zakoni trajajo najdlje?

Predvsem je važna doba zakona. Prva kriza nastopi po prvem letu zakona in traja nezmanjšano ekoraj do 7. leta zakonske dobe. Novostna sestavnica zakonskega sožitja oslabi, mož in žena sta že preveč spoznala drug drugega in napake obeh so že očitne. Obema so »luskinke padle z oči, oba sta postala bolj trezna in pametna. A šele v kasnejšem sožitju se vsa stvar povsem razjasni, mož in žena se živita drug v drugega in šele po 7. letu zakona začne pojemat številu ločitev in razporok.

V kakšnem pomenu nastopa otrok kot spojka v zakonu, je razvidno iz tega, da je skoraj vedel zakonov, ki so bili ločeni ali razporečeni, brez otrok. Izmed 13.600 razbitih zakonov jih je bilo 6700 brez otrok, 4300 jih je imelo po enega otroka, 1700 po dva in 500 po tri otroke.

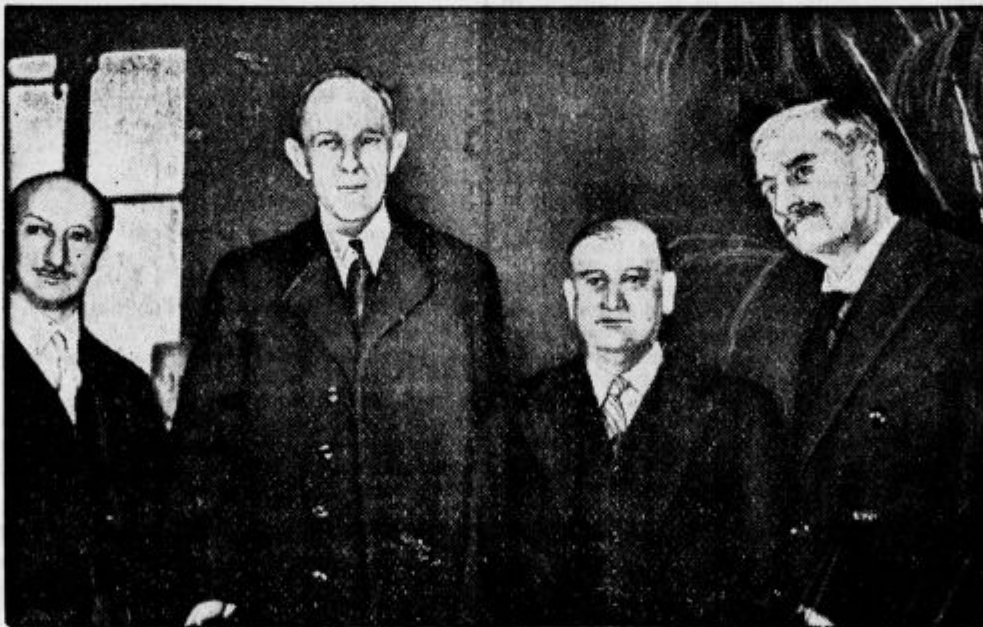
Koliko let imajo ločeni zakonci? Može navadno po 30–34 let, žene pa po 25–29 let. Vendar imamo tudi po 70 letne in še starejše ločence in ločenke, čeprav so to zares redke izjeme.

Kakšna starostna razlika je bila med obema zakoncema? To vprašanje je za presojo trpežnosti zakona najvažnejše. Največ zakonov, kar jih je bilo (na Češkem) lani ločenih, je

sestajalo iz zakoncev, ki so bili enako stari ali le za eno leto starejši. Za dve ali tri leta starejši zakonci so bili v 489 primerih. Ta pogostna krivulja sicer pada, čim starejši je mož ali čim starejša je žena kot njen mož, a to ni merilo za trpežnost takih zakonov glede na starostno razliko zakoncev, ker ni hkrati podatkov o tem, koliko je bilo takih zakonov z manjšo ali večjo starostno razliko. Le tako pa bi bilo mogoče sklepati na večjo ali manjšo dobo trajanja zakona.

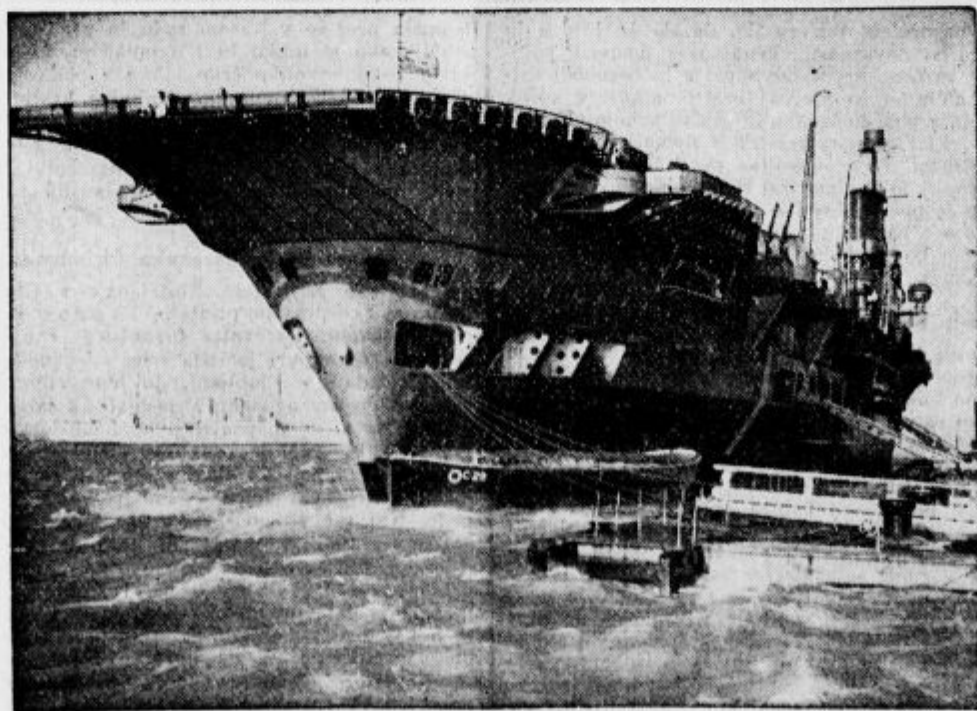
A tudi absolutne številke so pomembne: V 305 primerih so se poročili taki zakonci, kjer je bil mož za 11–15 let starejši od žene, in v 151 primerih, ko je bil mož še starejši. Po drugi strani pa je bilo 144 primerov zakonskih »brodolomcev«, kjer je bila »ona« za 3 leta starejša, in v 118 primerih je bila žena za 4 leta starejša, v 81 primerih za 5 let, v 175 primerih celo za 6–10 let starejša. Bilo je pa tudi 48 ločenih zakonov z ženami, ki so bile 11–15 let starejše, in 13 zakonov, kjer so bile žene za 16 in še več let starejše kot njih možje.

Jako značilno za trdnostni količnik zakona pa je slednjič še okolnost, kakšnega družinskega stanu so bili ločeni in ločenke prej. Skoraj v vseh primerih (11.800) ločenih zakonov sta bila oba zakonca prej samskega stanu. Le v 257 primerih sta bila oba ovdovela. Še manjše pa je število primerov, v katerih bi bila oba ločenca izšla iz že ločenih zakonov in bi se spet poročila in spet ločila. Tu očitno niso niti malo zalegle življenjske skušnje. Če imamo mogoče pa tudi take primere, kjer bi takšni »dvojnato preizkušeni« obeh spolov še v tretje tvegali vstop v zakon, ni znano, a pri današnjem pojmovanju zakona tudi to ni izključeno.

V Parizu so se pomenili...

Od leve na desno: Bonnet, franc. zunanji minister; lord Halifax, angleški zunanji minister; Daladier, francoski ministrijski predsednik in Chamberlain, angleški ministrijski predsednik

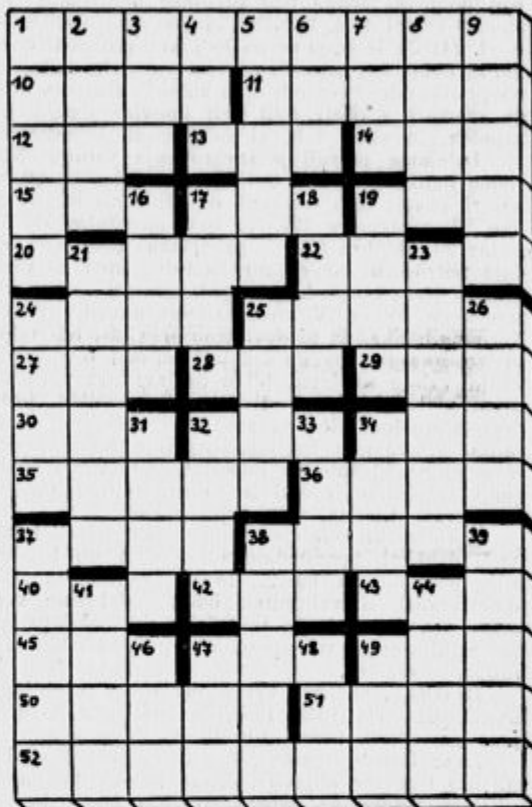
Plavajoče letališče na kolesih.

Na sliki je nova angleška ladja, nosilka letal, »Ark Royal«, ki odpluje v Indijo. Opremljena bo z najštevilnejšim moštvo, kolikor jih sploh ima kaka angleška ladja, in sicer bo na njej 1600 mož s 140 častniki. Nosilka letal bo mogla nositi 60 letal. Njih piloti bodo imeli na razpolago 200 m letališča na kolesih za pristajanje in odlet.

Križanka

Vodoravno: 1. jugoslovanski državni praznik, 10. mesto v zahodni Romuniji, 11. jugoslovanska častniška agencija, 12. redko moško krstno ime, 13. pristaniško mesto na zahodnem Finsem, 14. skrajšana beseda za tlinik, 15. desni pritok reke Volge, 17. druga beseda za borbo, 19. visoka gora v srednji Grčiji, 20. sodobni slovenski častnikar, 22. mohamedanski bog, 24. znamenit starogrški umetnik, 25. južna rastlina, 27. kraj na Goriškem, 28. kraj v Vojvodini, 29. nizozemski plemiški pridevek, 30. oseba iz staronemških narodnih epov, 32. pripadnik velikega slovanskega naroda, 34. tuja beseda za zgodovinsko razdobje 35. obmorski kraj v južni Dalmaciji, 36. tovarniška znamka nemških avtomobilov, 37. država v Zadnji Indiji, 38. tuja beseda za sprejemno listino, 40. mesto iz svetopisemskih zgodb, 42. otroška beseda za očeta, 43. kraj na Dolenjskem, 45. finski pisatelj romanov, 47. skrajšana beseda za letenje, 49. druga beseda za vrbo žaluzjo, 50. kraj v vzhodni Istri, 51. druga beseda za vstajo, 52. žensko krstno ime.

Navpično: 1. železniška postaja med Ljubljano in Zidanim mostom, 2. severno moško krstno ime, 3. sedanji novosadski dnevnik, 4. visoka gora v zahodnem delu Male Azije, 5. nemški domoljubni pisatelj, 6. skrajšana moško krstno ime, 7. prijatelj tuje lastnine, 8. nekdanja pokrajina v srednji Grčiji, 9. orebivalec dela Romunije, 16. moška oseba iz svetopisemskih zgodb, 17. nekdanji madžarski vladar, 18. ženska oseba iz ruskih pravljic, 19. severno moško krstno ime, 21. mesto v Vojvodini, 23. špansko moško krstno ime, 24. tuja beseda za ostrivec, 25. izraz pri kartanju, 26.

tuja beseda za zgodovinski zapis, 31. pripadnik izumrlega naroda, 32. zgodovinsko važna rečica v Bosni, 33. češki simbolični pesnik, 34. nekdanja pokrajina v Grčiji, 37. naslov Chateaubriandove romantične povesti, 38. boginja starih Grkov, 39. vrsta jedi, 41. kraj pri Domžalah, 44. druga beseda za ovitek, 46. navadni števec, 47. pritok reke Drine, 48. izumirajoča divja žival, 49. uporni indijski fakir.

Rešitev križanke

Vodoravno: 1. sila, 5. pod, 6. Oka, 8. Kola, 9. strd, 11. balon, 14. opera, 17. Apolo, 18. Kanal, 19. Rim, 20. Tver, 21. aga, 22. Ila, 24. bala, 26. boh, 27. atek, 28. Unec, 29. Ela, 30. rosa, 32. čer, 34. zid, 36. epos, 38. ena, 39. ozara, 40. satan, 41. penat, 42. Arosa, 43. Meža, 46. Kant, 48. Šar, 50. oba, 51. ralo.

Navpično: 1. Sol, 2. Ida, 3. los, 4. akt, 5. Polom, 7. arena, 8. kapitalizem, 10. dragocenost, 11. Bari, 12. Olt, 13. Novak, 14. okel, 15. par, 16. Alah, 23. ata, 24. ber, 25. Ana, 26. Beč, 28. Uroda, 29. Ezop, 31. opat, 33. rana, 35. Daneš, 36. era, 37. eer, 38. Emona, 44. Zar, 45. ara, 46. kol, 47. Abo.

»280 dinarjev in 25 par? — Prav lepa hvala! — A tega blaga ne bom nič kupil, ampak je le moja domača računska naloga za jutri!«

Zlogovnica

Iz 43 zlogov sestavi 15 besed: a, aj, ca, ci, da, di, dov, dvi, e, ej, ev, gal, gan, hi, hin, in, ja, je, jek, ka, ko, kov, kra, la, lje, mer, na, ne, nja, o, pa, ro, se, si, šei, ti, tla, u, vin, vo, ži.

Pomen besed: 1. ime dveh ruskih rek, 2. cestno križišče v Ljubljani, 3. reka v zapadni Afriki, 4. meteorološki aparat, 5. naravoslovje (tuj.), 6. predmestje v Ljubljani, 7. šahovski most, 8. celina, 9. država v Aziji, 10. medmet, 11. pokrajina v vzhodni Afriki, 12. mesto ob Dravi, 13. pritok Kolpe, 14. mesto v Slavoniji, 15. vas pri Ljubljani.

Prvi pari glasnikov vsake besede, zapored brani, povedo slavnostni dogodek v naši državi (lj = en glasnik).

Pri zdravniku. Zdravnik: Vi se morate vsak dan najmanj tri ure sprehatati. Bolnik: Ali pred ali po moji službeni poti, gospod zdravnik, jaz sem namreč pismonoša.

Parni valjar za domačo uporabo.

**Novo,
zdravo,
boljše in
cenejše
sredstvo za
negovanje
zob!**

Niš Vam ne more bolje očistiti zob ko peneči se zobni prašek PEBCO. Ta vsebuje svojevrstno snov, PEBCIN, ki s svojimi finimi penami brez alkaličnih primesi odstranjuje tisti tanki sloj, ki se Vam nareja na zobeh, katere napravi bele in bleščeče; prodre v vse kote ustne dupline in jo čisti, desinficira ter osvežuje.

Njegovi novi sestavni deli prijetnega okusa odstranjujejo iz ust neprijeten vonj ter osvežujejo usta in sapo. PEBCO je izdaten in zato cenejši kot mnogo drugih sredstev za negovanje zob, ker zadošča majhna količina, da si temeljito očistite zobe.

Dolgo zadoščajoča doza stane le 12.— dinarjev.

BEIERSDORF — MARIBOR

Strašen roparski umor v Tržiču

Naše mesto in okolica je pod vtisom strašnega umora, ki je bil izvršen že v noči od torka na sredo, odkrit pa v večernih urah pred narodnim praznikom. V Dobrinovi hiši za Virjem št. 3 je stanoval v mali sobici že nekaj let tovarniški delavec pri »Pekoc Ribič Sikst, rojen 26. julija 1886 na Kokri pri Kranju. Ima sicer v Tržiču ženo in dva sinova, a mnogo let je že živel zase. Rad je bil vedno lepo oblečen, imel je precej zlatnine, in srebrnine, kar je tudi večkrat razkazoval raznim mladim prijateljem, katere je vodil v svoje stanovanje in jih je večkrat tudi prenočeval. Najbrž je tudi v ugodni noči koga prenočeval, ki mu je povabilo poplačal z roparskim umorom. V sredo

pokoju ni prišel v tovarno, pa tudi ne na hrano v Joškovo gostilno. V večernih urah se je Joškovi zdelo vse to že preveč sumljivo in so šli gledat v stanovanjsko sobico, ki ni bila zaklenjena. Sikst je ležal nepremično v postelji in vidni so bili tudi takoj udarci nad desnimi očesom. Zadani so bili ti udarci kar gotovo s čevljarским kladivom, ki ga je pokojnik imel med drugim orodjem v svoji sobi. Prihitieli so takoj orožniki in komisijalni ogled je ugotovil, da je bilo pobrane pokojniku tudi precej imovine. Stanovanje so potem zapečatili, truplo pokojnika pa prenesli v mrtvašnico, kjer bo danes popoldne pred pogrebom razteleseno. Ubijalec je kar gotovo med številnimi pohajati, ki zadnje dni tako radi zopet obiskujejo naše mesto. Upamo, da ga orožniki dobijo.

Pol leta mrtev ležal v gozdu

Maribor, 2. decembra. Pred nekaj dnevi je šel posestnik Jožef Robič s Slemenca pri Sv. Križu nad Mariborom skozi svoj gozd. Kakih 150 metrov od svoje hiše in 30 metrov stran od občinske poti je našel v gozdu v cunje zavrt človeški skelet, 20 metrov vstran pa človeško lobanjo, ki se je od okostja odrgala ter se zatrkljala po strmini. Obvestil je o tem takoj orožnike. V žepu suknjice so našli preperle listine, na katerih se je vendarle dalo čitati ime Franc Kramberger. Na podlagi tega so ugotovili, da je mrtev res Franc Kramberger, 79-letni prejšnji iz Ruš, ki se je klatil okrog ter se preživljal z beračenjem. Truplo je moralo že pol leta ležati v gozdu. Pokojnik je bil včasih bogat posestnik, pa je vse svoje premoženje zapravil s pijančevanjem.

Zagorje

Kandidat za naš okraj g. dr. Lavrič bo imel svoj glavni shod za Zagorje in okolico v nedeljo, dne 4. decembra v Zadrudnem domu jutraj po prvi sv. maši.

Opereto »Miklavž prihajac« bodo ponovili v Zadrudnem domu v nedeljo, dne 4. t. m. zvečer ob sedmih.

Ilse von Stach: 59

Poslanci iz Voghere

Kulturno zgodovinski roman iz protestantske dobe. Poslovenil Fr. Omerza.

V elavi je sedel božji Zveličar na Očetovi desnici in rane so spominjale na bolečin polno pot na zemlji, s katero je odrešil svet. Njemu — Benjaminu — se ni bilo treba bati bolečega vprašanja teh ran: »To sem jaz etoril za tebe, — kaj si etoril ti za mene?« Rana na glavi je pričala zanj, kakor je pričal on za Zveličarja pri grajski cerkvi v Wittenbergu.

Ah, mučeništva ni bil vreden! Mučeništva? More biti li kakšna smrt lažja, slajša, kakor če ga pri verskem oznanjevanju zadene sovražen kamen in ga poglubi v naročje sv. Trojice?

Kaj pa je dragocenost, ki jo zahteva Bog od njega, ko ne mara njegove krvi? Kateri dragulj pa še ima višji kot življenje, kaj je dal vendar Bogu vse?

Vprašujoče in slepo je pogledal s človeškimi očmi k lepemu, ljubljemu Sinu, ki je smehljal se in brez slutnje zopet objel Očeta z ljubečim pogledom.

Medtem so eklenili wittenberški mestni očetje, da ga obdrži pod ključem, dokler se ne zaceli rana na glavi in se dalje, dokler ne preteče dobro odmerjen čas pokore.

Ker je bil Martin na dobrem glasu, da je zvest luterški kristjan, so mu radi dovolili, da je prihajal k očetu, in tudi Margaretu so brez težav pustili, da je obiskovala soproga v njegovi žalosti. Saj bi lahko oba, če je Bog milostljiv, obnovila evangelij v jetnikovi duši, mileje, manj vidno obnovila kot duhovno prigovarjanje Giana Bugenhagena, naj je bil še tako krščanski.

Giorgio se je v nedeljo jutraj previdno držal doma, pa je po Lukovem vajencu dovolj zgodaj zvedel, da se je že dopolnila Benjaminova witten-

Tudi izbirčni okus

Novi vzorci
nove barve
ugodne cene!

R. MIKLAUC - „pri Škofu“

LJUBLJANA

Lingarjeva ulica — Pred školijo

Trgovina, kjer se kupuje z zaupanjem
Ustanovljeno leta 1869

lahko zadovolji velika izbira naših novih vzorcev damskega in moškega blaga za zimo

berška usoda, — milostno dopolnila, ker bi se bilo lahko kaj hujšega zgodilo. Giorgio je zaman trkal na vrata pred starim avguštinskim samostanom. Ker so se bali, da ne bi z Benjaminom, ko ga bodo odpustili, znova ščuval ljudstva, so mu neizprosno prepovedali vstop.

Zaradi katoliškega mišljenja so tudi Luka neradi videli, da je prihajal, naj bi rajši šel, toda poštenega someščana niso mogli dolžiti nobenega izdajstva; zato so ga pustili, da je videl Benjamin, kolikokrat je hotel.

Pogled na Luka je pregal v Benjaminovi duši prisotnost vseh Wittenberžanov in mu budil željo, da bi se enkrat slišal kako besedico o Avini usodi. Ka je on pobegnil, jo je vendar Luka spremljal v samostan, torej ve, če so jo dobrohotno sprejeli, če je obupano, če je voljno, če je hrepeneče šla to pot samopodpovedi.

Trikrat so se zaprla vrata za odhajajočim Lukom, da je gledal za njim Benjamin samo z gorečim pogledom, da mu je pa sramežljivost zaprla usta in je ostalo vprašanje erca neizgovorjeno.

Ko je nekoga večera Luka zopet lajšal jetnikovo temo s človeško prisotnostjo, je vprašal Benjamin lahko, kot bi govorile samo ustnice, samo duša:

»Mojster Luka, kako gre Avi, ki sem jo zapustil?«

»Dobro,« odvrne Luka brez obotavljanja in s tako gotovo samozavestjo, da Benjamin začudena posluhne.

»Dobro ji gre,« pravi Luka še enkrat in pri-poveduje:

»Na poti iz Wittenberga v samostan me je skrbela misel, da se je v zapuščenosti morda prehitro odločila, da se vrne. Silil sem vanjo, naj počaka, naj premisli, naj se pogovori z menoj ali z ljudmi, ki morajo to vedeti, toda vedno me je s krotkim molkom zavrnila, dokler ni pri samostanskih vratih odprla ust in rekla iz vse duše: »Križi, bodi pozdravljen!«

Potem sem jo pustil in se ne bi bil nič več

**Nosilec
Vašega
šarma**

Na prostore, v katerih se kretate, na toaleto, na ljudi, s katerimi obenijete, prinasate „SOIR DE PARIS“.

Vas šarm. Ta parfum je glasnik dobrega razpoloženja, ki ga povsod ustvarja Vaša prisotnost.

BOURJOIS

Parfumeur-Paris

A. P. 187 C

Radio

Programi radio Ljubljana:

Sobota, 3. decembra: 12. Plošča za ploščo — pisana zmes, godba vesela in pesniške vmes — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.3 Plošča za ploščo — pisana zmes, godba vesela in pesniške vmes — 14. Napovedi — 17. Otroška ura: a) Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgersen potoval z divjimi gosmi. Povest v nadaljevanjih; b) gđe. Manica Komarova — 17.40 Plošče — 17.50 Pregled sporeda — 18. Za delopust, igra Radijski orkester — 18.40 Zagorje v zgodovini (g. Arnost Adamič) — 19. Napovedi, predla — 19.30 Nae ura — 19.50 Beseda k pravniku (g. F. S. Finžgar) — 20. O zunanji politiki (urednik dr. Alojzij Kunar) — 20.30 Pisan glasbeni večer. Sodelujejo: g. Fr. Petan in A. Stanek (orglice in harmonika), g. Prek, Privšek, Slovnik (kitarski trio) in ženski pevski duet, vmes nekaj šal (el. rad. igr. druž.) — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Za dober konec igra Radijski orkester.

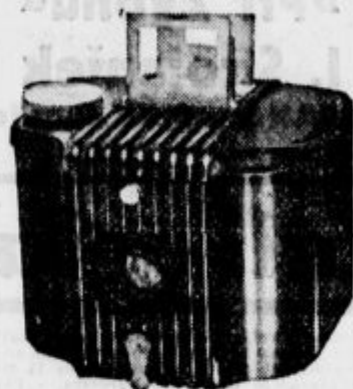
Drugi programi:

Sobota, 3. decembra: Zagreb: 20. Opera — Sofija: 20. Beethovenova skladba — Parsava: 19.30 Ogrski napeli, 21. Orkester in solisti, 21.15 Plesna glasba — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba, 21. Pisan koncert, 21.50 Izbrana glasba — Rim-Bar: 21. Igra — Dunaj: 20.10 Pisan koncert, 22.30 Plesna glasba, 24. Zabavni orkester — Köln: 20.10 Opereta — Frankfurt: 20.15 Opereta — Monako: 20.10 Rudarski koncert — Beromünster: 20.40 Harmonika, 21.25 Narodno pesni, 22.05 Plesna glasba — Strasbourg: 20.15 Lorenske narodne pesni, 20.30 Orkester in solisti — Sottens: 21.30 Massenetoova opera »Thais«.

**Vsakdo
si želi
Kodak
FOTOAPARATI**

BABY BROWNIE

Box-kamera iz bakelita, ima zapor za časovne in trenutne posnetke — 8 posnetkov 4×6 cm, kamera za mladež, skupno s tremi filmi

din 96.—

KODAK BOX 620

format 4×6 cm, za trenutne in časovne posnetke, tri zaslonke in optični iskalec. Zelo solidna box-kamera, ki jo nudimo po propagandni ceni

din 98.—

KODAK BULLET

kamera iz bakelita, zložitljiva potom polžastega zavoja, format 4×6 cm

din 120.—

JUNIOR 620

kvalitetna kamera 6×9 cm, zelo poceni. Različne optike do 4.5, sprožilec na oklopu, optični iskalec, zapor do 1/100 sek., solidna in jaka konstrukcija

od din 480.—

VOLLEND 620

prečno in solidno grajena kamera za naprednega amaterja, format 6×9 cm, z optiko 4.5 — Kodak, Schneider ali Zeiss objektivom. Compur zaporom do 1/100 sek., sprožilec na oklopu, izvedba v kromu

od din 1200.—

DUO 620

Format 4×6 cm, za 16 posnetkov na Kodak filmu št. 620. Jaka optika do 4.5 — Kodak, Schneider ali Zeiss objektiv, Compur zapor do 1/100 sek., sprožilec na oklopu, izvedba v kromu

od din 1350.—

RETINA I in II

Izredno praktična kamera malega formata, prečna in kvalitetna izvedba, vsi modeli imajo sprožilec na oklopu, avtomatični transport filma. Retina I ima jako optiko 3.5 in Compur zapor — a Retina II celo do 1:2. Optike so: Ektar, Xenar, Tessar in Xenon. Retina II ima z objektivom vezani daljnomer ter napravo proti dvojnemu osvetlitvam, izvedba je v kromu

**RETINA I od din 1350.—
RETINA II od din 2500.—**

Filmjanje s Cine Kodak aparati je zabavno in poceni. Amaterski aparati za snemanje 8 mm filmov že

od Din 1900.—

slajam, da bi mi lahko zavidal marsikateri potratnik...

Blesk čiste, žarne eroče preleti Margaretin obraz, ko sliši vedno ljubljene, da se tako brez tuge šali. Ker se je Margaretina jasno izražena ljubezen dotaknila globlje strani Benjaminovega erca, nadaljuje zamisljeno:

»Margareta, odkod ti to? Če se zemelka ljubezen izda, se spremeni v sovraštvo, grenkost, zaničevanje. Ti se pa ne erdiš na izdajalca, ampak mu delaš dobro. — samo dobro. Po naravi si imela vendar bolj jekleno srce...«

Margareti stopijo solze v oči.

»Da, imela,« odvrne, »in če bi se bila samo proti tebi borila, dvomim, če bi me bil premagal — Toni! Premagal me je tvoj veliki Tekmec, ki sem te mu izneverila. On te je zahteval nazaj, nje-mu sem te dala, — zakaj bi se še jezila nate?«

Benjamin vstane a sedeža in etopi k oknu.

»Proti Lutru si verjela Bogu, Margareti,« pravi, ne da bi se obrnil.

»Luter je človek,« odvrne Margareti za nekoliko etaro trpkostjo, »on se lahko moti kot mi!«

»Garje vam, če se je lahko motil!« pravi Benjamin vneto.

»Da, lahko se je motil,« pravi Margareti bolj kljubovalno kot prvič, »toda to ne zmanjša njegove elave, da nam je dal čisti nauk in rešitev od Rima.«

Lastni izdelki slaščičarne

PetričekBonboni, bonboniere, čajno pecivo, marcipan, nougat in druge specialitete. — **Prodajamo izključno lastne izdelke.****Halo! Miklavž Halo!**

kupi vse vrste zimskega blaga najboljše vrste in priznane najceneje samo v manufakturni trgovini

»Pri Zvonu«

I. Strojanski**LJUBLJANA - Pred Skofijo 21**
poleg magistrata (rotovža)**Mali oglasi**

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; šentovnjaki oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. - Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. - Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinjska vrstica po 3 din. - Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodob**Kuharico**

samostojno gospodinjstvo, z dolgotrajno izkušnjo, isčem k treh osebam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18.775. (b)

Potnika

za Dravsko banovino in event. Savsko in Primorsko banovino - sprejme dobro uvedena veletrgovina dvokoles, sivinskih strojev in njihovih delov. V poštev pridejo gospodje, ki potujejo z lastnim avtomobilom in ki zastopajo že druge firme ter potujejo v vsak kraj. - Resne ponudbe s sliko in označbo firme, katero zastopajo in omembo referenc poslati na Poštanski pretinac 126, Novi Sad.

Čitate in širite
»Slovenca«**Prodamo****Nepremičljive hubertuse**
dežne plašče in obleke, najboljši nakup: Presker, Sv. Petra cesta 14.**Pletilni stroj**

št. 8/45, malo rabljen - prodaja Orehek, Slov. Javornik 93. (1)

Prima orehe

tanke lupine, 100 kg 725 din, 10 kg 1a. jedre 250 din, franko voznina razpošilja po povzetju G. Drechsler, Tuzla. (1)

Meščanska korporacija v Kamniku

razpisuje mesto

komercialnega vodjeki bi bil istočasno vodja vseh obratov.
Prošnje je vložiti do 10. decembra 1938.

Za nakup

Miklavževih daril

se priporoča trdka

F. M. SchmittPred skofijo 2
Lingarjeva št. 4
Stritarjeva št. 1

Ne pozabite,

da je danes popoldne ob 14 javna dražba raznih predmetov pri tv. ABC, Ljubljana, Medvedova c. št. 8; telefon 24-44. (1)

Šivalni stroj

pogrešljiv, kateri šiva naprej in nazaj ter štika in šepa, poceni napredaj. - Nova trgovina, Tyrševa 36 (nasproti Gospodarske zveze).

Kupimo

Otroško harmoniko

dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Harmonika« 18.757.

Dieselmotor

10-12 HP, v brezhibnem stanju, kupim. Stare Simon, Boh. Bistrica. (k)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje

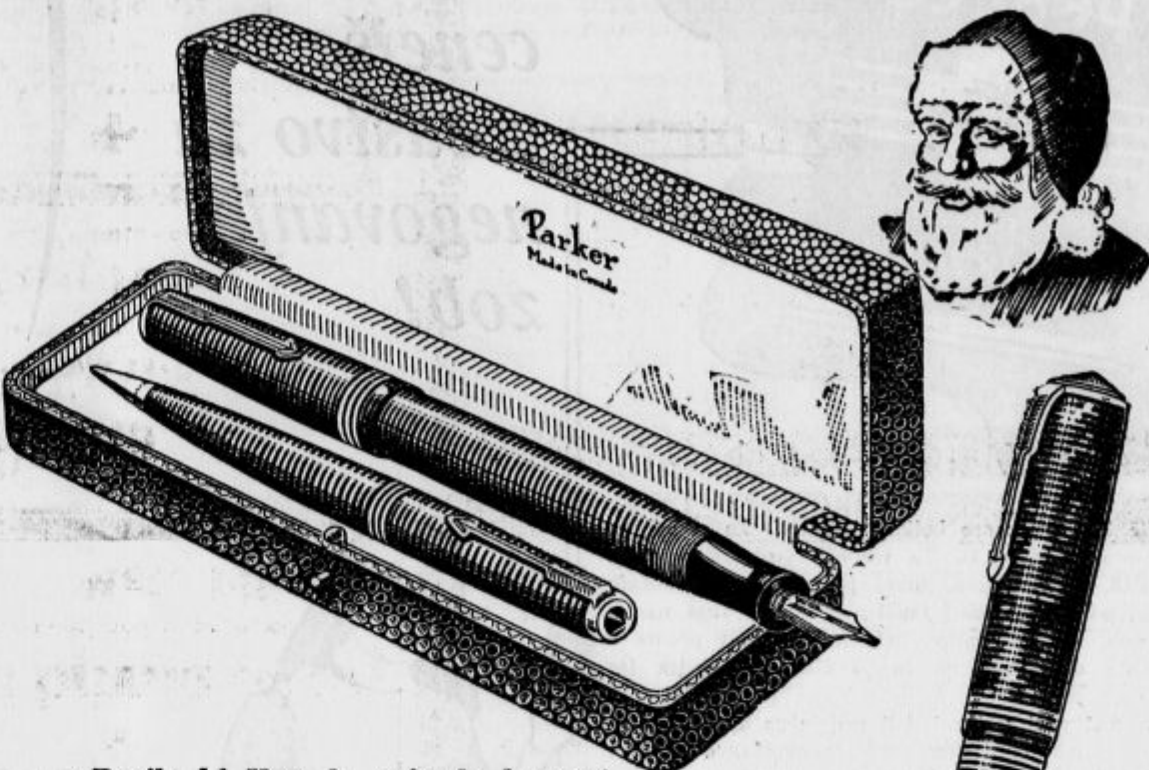
s kopalnico in pritliklinali oddamo s 1. februarjem 1939 na Erjavčevi c. št. 21. Pojasnila pri hla-nici. (b)

Obrt

Snežne čevlje, galoše

kakor tudi druge čevlje popravljajo »Express« - brzo popravilnica čevljev, Sv. Petra cesta 6. t

730

LEPŠEGA DARILA SI ne morete misliti!

Darilo ki Vam bo priraslo k srcu!

To bo darilo, ki ga boste vse življenje nosili na srcu, ob katerem se boste često s toplim občutkom spominjali Nanjo in na Njeno dobro misel, da Vam je kot darilo izbrala ravno najizbranejšo polnilno pero na svetu.

Garantirano popolno držalo z velikim zlatnim peresom s konico od dragocenega osmi-

jevega iridija, ki jamči odlično pisavo. Skupno s primernim polnilnim svinčnikom, bo ta krasna garnitura najelegantnejše darilo za človeka vsakršne starosti.

Izberite si za vsakogar, ki ga nameravate obdarovati, darilo iz bogate Parkerjeve zbirke.

Pazite na ime in na dovršeno lepo puščičasto zaponko. Srečen Božič!

Parker Vacumatic

MEHANIČNO GARANTIRANO DOVRŠEN

NOTTER I DRUG, GUNDULIČEVA ul. 5, ZAGREB PRIMERNI SVINČNIKI Din. 350, 250

Din:
750.-
600.-
500.-
450.-Celotna
zaloga
je
vidna

† Večno spanje je objelo v zgodnjih jutranjih urah dne 1. decembra našega ljubelega očeta, brata, deda, strica in tasta

Ivana Rusa

iz Žage pri Ribnici. — Poslovil se je od svojih gozdov v Veliki gori in od nas, previden s svetotajstvi poslednje ure. — V soboto, dne 3. decembra ob 10 dopoldne, po prihodu jutranjega vlaka, ga pospremimo iz Žage k večnemu počitku pri Sv. Križu.

Žaga pri Ribnici, Kot, Chicago, Ljubljana, dne 2. dec. 1938.

Vilko, Albina, Angela;
rodbine: Rusova, Ogrinčeva, Oražmova, Miheličeva in Lemeževa.

+

Skrbna žena, mamica, stara mamica, prababica in tetka

Ivana Mihelič

vdova Čelešnik, roj. Bajželj

je danes ob pol 11 zvečer umrla. — Pokopali jo bomo v soboto, dne 3. decembra ob 3 popoldne.

Kranj, dne 1. decembra 1938.

Žalujoči ostali.

+

Umrla nam je po kratki, mučni bolezni naša ljubljena sestra, teta, svakinja in nevesta, gospodična

Antonija Clemenč

uradnica direk. drž. železnice

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, dne 3. dec. ob 2 popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, dne 1. decembra 1938.

Žalujoči ostali.

+

V globoki žalosti naznanjamo prežalostno vest, da je naš nepozabni mož, družinski oče, gospod

Anton Klemenčič

posestnik

v noči od četrta na petek nenadoma Bogu vdano umrl. — Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo ob 10 dopoldne na domačem pokopališču v Ovsici.

Rovte pri Podnartu, dne 2. decembra 1938

Žalujoča žena in otroci

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Tyrševa cesta

(palača Poštni dom)

Cenjenim gostom in spoštovanemu občinstvu vljudno naznanjam, da odvarjam dne 3. decembra v novi palači hotela Slon najmoderneje opremljen

damski česalni

in

moški brivski salon

Za cenjeno naklonjenost se priporoča

Mate Pliverič.**Predplačila**na vse tuje revije in časopise
vrši najpovoljnejše in najhitreje**KNJIŽARA POPOVIČ**

Belgrad, Draškovičeva 6

+

Nenadoma nam je umrl mož, dragi oče, stari oče, stric itd., gospod

Jožef Ribizel

čevlj. mojster, častni predsednik gasilske čete v Vojniku, predsednik pogrebnege zavoda in večkratni odlikovanec za državne zasluge

v 74. letu starosti, zelo priljubljen daleč naokoli.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 3. decembra ob pol 4 popoldne izpred hiše žalosti na vojniško pokopališče.

Vojnik, dne 1. decembra 1938.

Žalujoča žena in otroci Jožef, Rudolf, Albin, Adolf, Karel, Franc, Albert, Jožeta, Rezi, Pavla, in ostalo sorodstvo.

+

Potrti v neizmerni žalosti javljamo vsem sorodnikom, znanec in prijatelj, da nas je po težkem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, zapustila naša mama, sestra, stara mama, gospa

Elizabeta Sorko

posestnica — Breg pri Ptuj

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, dne 3. t. m. ob 15 iz hiše žalosti Breg pri Ptuj št. 25.

Sveta maša zadušnica bo darovana v nedeljo, dne 4. t. m. ob 7 v farni cerkvi v Ptuj.

Prosimo tihega sožalja.

Breg pri Ptuj, dne 1. decembra 1938.

Žalujoči ostali,